UN SOL QUE NEIX

1870

LA MERCÈ ABELLA

Dama jove del Teatre Català, estrena «Les esposalles de la morta», encarnant el paper de Julieta, del que'n fa una creació insuperable

PUBLICA SENCERA L'OBRA

MARXA NUPCIAL

DOS ACTES, DE

JOAQUIM MONTERO

La Escena Catalana

Número 97

50 cèntims

18999

UN SOL QUE S'APAGA

1922

LA MERCÈ ABELLA

Conta 74 anys, i viu reclosa, pobrament, somniant en els seus èxits i esperant una petita recompensa que l'ajudi a viure, ja que les forces físiques no li permeten que segueixi exercint la seva carrera artística

ANY IV (SEGONA ÈPOCA) BARCELONA, 31 DESEMBRE 1921 Núm. 97

LA ESCENA CATALANA

CADA QUINZENA UNA OBRA SENCERA EN TRES O MÉS ACTES

SUBSCRIPCIÓ: Un semestre, 13 obres. Fora, 6'50 ptes. : Estranger (Un any), 16 ptes.

PAGAMENT A LA BESTRETA : NO S'ADMETEN SUBSCRIPCIONS PER L'INTERIOR

Administració: TAPINERIA, 13 :: SALVADOR BONAVIA, llibreter

Han sortit:

1.—**Les joies de la Roser,** 3 actes, Pitarra.
2.—**El Cardenal,** 4 actes, traducció de S. Vilaregut.
3.—**Mal Pare!** 4 actes, de J. Roca i Roca.
4.—**Té, té... i deixa'm dormir,** 3 actes, traducció.
5.—**Mireia,** 4 actes, de Mistral i Carrion.
6.—**Garidó i Francina,** 3 actes, de J. Puig i Ferrater.
7.—**La mala vida,** 3 actes, de Juli Vallmitjana.
8.—**La mel i les vespes,** 3 actes, de J. Pous i Pagès.
9.—**El Ferrer de Tall,** 3 actes, de Pitarra.
10.—**Els últims Rovellats,** 3 actes, de L. Escaler.
11.—**La Xinel·la preciosa,** 3 actes, de Folch i Torres.
12.—**Misteri de dolor,** 3 actes, de Adrià Gual.
13.—**La Tosca,** 4 actes, de Victorià Sardou.
14.—**El Sant-Cristo Gros,** 3 actes, d'E. Aulés.
15.—**La mort civil,** 4 actes, de Paolo Giaccometti.
16.—**L'incendi d'Hostalrich,** 3 actes, de Carcassona.
17.—**Un Quefe de la Coronela,** 3 actes, de Ferrer i C.
18.—**La Verge de les Mercès,** 5 actes, de M. Angelon.
19.—**Rei i Senyor,** 3 actes, de Josep Pous i Pagès.
20.—**Montmartre,** 4 actes, de Pierre Frondaie.
21.—**Gent D'ara** i **Casat,** de E. Coca.
22.—**Les dones de tothom,** 3 actes, de Amichatis.
23.—**L'hoste mil·lionari,** 3 actes, d'Orbok i Capdevila.
24.—**El més petit de tots,** 3 actes, de Josep M. Folch.
25.—**La Pluja d'or,** 3 actes, de A. P. Maristany.
26.—**Nuvis a Montserrat** i **Sacrilegi,** de J. Burgas.
27.—**Els Pastorets,** 5 actes, de J. M. Folch i Torres.
28.—**La taca de cafè,** 3 actes, de R. Franqueza.
29.—**Flors i violes** i **Boca d'infern,** de P. Crehuet.
30.—**Papallones,** 3 actes, de J. Pous i Pagès.
31.—**Gelosa,** 3 actes, de J. Moliné.
32.—**L'home d'anys,** 3 actes, de L. Fontanals.
33.—**Amàlia,** en 3 actes, d'Amichatis.
34.—**Don «Gonzalo» o l'orgull del gec,** 3 actes, de Llanas.
35.—**Les esposalles de la morta** i **El guant del degollat,** tragèdies, de Víctor Balaguer.
36.—**El lliri d'aigua,** 3 actes, de Serafí Pitarra.
37.—**La primera relliscada,** 3 actes, Mallol.
38.—**Els Calaveres,** 3 actes, Ferrer i Codína.
39.—**El senyor Secretari,** 3 actes, de Teodor Baró.
40.—**Els Allotjats,** vodevill en tres actes.
41.—**L'Aniversari,** drama tres actes, de S. Vilaregut.
42.—**L'Arlesiana,** drama en 5 actes, per Daudet.
43.—**Ni viuda, ni fadrina, ni casada,** comèdia vodevillesca en tres actes, de Amichatis.
44.—**Flacs naixem, flacs vivim...,** comèdia en 3 actes, de J. Pous i Pagès.
45.—**El meu «Bebé»,** tres actes, trad. de Franqueza.
46.—**El Cafè del Recó,** 3 actes, trad. de Jordà i Soler.
47.—**La viuda alegre,** tres actes, P. Maristany.
48.—**L'as de les dones,** vodevill 3 actes, Fuentes.
49.—**El camí del vici,** tres actes, «Amichatis».
50.—**El germà del Mestre,** tres actes, de Orbok
51.—**La auca de la cupletista,** obra realista en tres actes. Ll. Capdevila i M. Fontdevila.
52.—**Pessigolles** i **L'Amic Cirera.** Dos comèdies d'un acte, de Lambert Escaler.
53.—**«El telón de anuncios».** Revista bilingüe, en 19 quadros, de Montero i «Amichatis».
54.—**La Borda,** 3 actes, de Montero i «Amichatis».
55.—**L'arcalde de Stilmonde,** 3 actes, de Maeterlinck,
56.—**No tan sols de pà viu l'home,** comèdia en tres actes, de J. Pous i Pagès.
57.—**Les dones del Music-Hall,** obra realista, en 4 actes, de Fontdevila i Capdevila.
58.—**Magda,** quatre actes, de Sudermnan.
59.—**La Rosabel de les trenes d'or,** rondalla en quatre actes, de J. M, Folch i Torres.
60.—**Clarís,** drama en tres actes, de Conrat Roure.
61.—**Els dos sargents francesos,** drama en tres actes.
62.—**Fresquets i alegrets** i **La Barberia d'en Quim,** sainets de Josep Burgas.
63.—**Els novicis de l'amor,** tres actes, de J. Moliné.
64.—**Pagar el ram i no fer Pasqua,** comèdia en tres actes, traducció de J. Pous i Pagés.
65.—**La Creu de la Masia,** drama en tres actes de Frederic Soler i M. Lasarte.
66.—**Via Fora... Lladres!,** un acte, de M. Rocamora. **L'últim Conseller Rafel Casanova,** monòleg de J. Aynè Rabell.
67.—**Els retrucs de l'amor,** comèdia en tres actes, traducció catalana de Carles Capdevila.
68.—**El fill de la por,** tres actes, d'en Pompeu Crehuet.
69.—**La Ventafocs,** tres actes, de J. M. Folch i Torres.
70.—**El gall d'indi,** tres actes, trad. de J. Moliné.
71.—**El casament de la nena,** tres actes, Maristany.
72.—**Quan passava la tragèdia,** farsa en quatre actes d'en J. Pous i Pagès.
73.—**La Senyoreta Aritmètica,** 4 actes, J. Moliné.
74.—**Aventures d'en Massagran,** comèdia en quatre actes, d'en Josep M. Folch i Torres.
75.—**Jugada suprema,** tres actes, de Ernest Didring.
76.—**Els pelats del 66,** vodevill en tres actes.
77.—**Les dugues oques,** vodevill en tres actes.
78.—**La Passió i Mort de Nostre Senyor Jesucrist.**
79.—**La Vida Boèmia,** quatre actes, per Joaquím Montero i «Amichatis».
80.—**L'amor d'una Princesa,** 3 actes, Maristany.
81.—**Per Catalunya,** tres actes, de J. Montero.
82.—**Comèdia de guerra i d'amor,** 3 actes, de A. Artís.
83.—**Cura de moro** i **El ret de la Sila,** comèdies en un acte, de F. Soler (Pitarra).
84.—**Tots els asos tenen sort,** vodevill en tres actes.
85.—**La Dida,** drama en 3 actes, de F. Soler (Pitarra).
86.—**Les humils violetes,** tres actes, de Victorià Vives.
87.—**El somni de la Innocència,** sarsuela de Conrad Colomer, i **El senyor Palaudàrias,** sarsuela de Joaquim Montero.
88.—**La ratlla dreta,** tres actes, de F. Soler (Pitarra).
89.—**A sol ixent fugen les boires,** 3 actes, de A. Artís.
90.—**Bach de Roda,** 3 actes, de Francesc Pelay Briz.
91.—**En Saldoni i la Margarida** i **Qui no te pa moltes s'en pensa.**
92.—**La Revista del «Romea»,** setmanari parlat, de Joaquim Montero.
93.—**La Revista del «Romea»,** quadern segon.
94.—**Senyora avia vol marit,** comèdia en 4 actes de J. Pous i Pagés.
95.—**Primera Volada,** 3 actes, J. Pous i Pagès.
96.—**Els tres toms,** un acte, Campmany i **Una señora sola,** un acte, Molas i Casas.
97.—**Marxa nupcial,** dos actes de Joaquim Montero.

MARXA NUPCIAL

COMEDIA EN DOS ACTES DE

JOAQUIM MONTERO

ESTRENADA EN EL TEATRE CATALA (ROMEA), EL DIA DELS INNOCENTS DE 1921

▪ ▪ ▪

REPARTIMENT

Susagna	Emilia Baró.
Donya Paula	Matilde Xatart.
Carmeta	Pilar Olivar.
Senyoreta Badia	Pepeta Gelabert.
Pepeta	Concepció Castells.
Rafel	Enric Gimènez.
Estevet	Baldomer Grases.
Senyor Badia	Domènec Aymerich.
Noi Badia	Ramon Soler.
Doctor Serraxica	Enric Guitart.
Rovellat	Antoni Martí.
Benet	Evarist Pallach.
Von Otto	Joaquím Montero.

Direcció: ENRIC GIMÈNEZ

En un poble de la costa catalana, a fi d'estiu : Epoca actual

Es propietat de l'autor :: Aquesta primera edició és publicada per En Salvador Bonavia, i perteneix al número 97 de la Biblioteca LA ESCENA CATALANA

▪ ▪ ▪

ACTE PRIMER

Un Hall elegant, en un xalet. En un poble de la costa catalana. Portes, foro 1 on convinguin.

ESCENA PRIMERA

PEPETA *i* BENET

PEPETA. (*Endreça el salonet*).—Veiam, si ho trobarà bé la mestressa.

BENET. (*Sortint segona dreta*). — Cómo no!

PEPETA.—Oh, per tu, tot ho faig bé.

BENET.—Qué tot ho fas bé? Qué esperança!

PEPETA.—Què vols dir, amb aquest *timito argentino*?

BENET.—Això mereix dues respostes. Primera: «qué esperança!» No és un timito, és una frase criolla que se'm va encomanar, com moltes d'altres, en els dos anys que vaig ser a Buenos Aires; i amb aquesta frase, s'expressa tot. I segona, que al preguantar-te si tot ho fas bé, i afegir el «qué esperança!» volia dir que no tot ho fas bé, perquè quan m'has vist no has corregut a donar-me una abraçada.

PEPETA.—Una abraçada?

BENET.—Cómo no!

PEPETA.—Doncs, t'esperas.

BENET.—Què esperanza!

PEPETA.—Això dic jo, que esperant-sa no's pert res.

BENET.—Si no puc esperar-me. Si quan et veig i me'n recordo de que fa tres mesos que som casats... quan penso que ets la meva doneta, em torno ximple.

PEPETA.—Gràcies, home, jo et torno ximple?

BENET.—No'n tens tu la culpa. Es que jo hi tinc disposicions.

PEPETA.—Bé; deixa'm tranquilla, que vull tenir-ho tot endreçat per quan torni de la platja la senyoreta.

BENET.—I jo no vull que treballis! Ja ho faré jo.

PEPETA.—Tu, cuida't del teu, que ja en tens prou.

BENET.—Per'xò em vull cuidar de tu.

PEPETA.—Conseguiràs que ens treguin. (*Anant al piano*).

BENET.—I ca! La senyoreta, que és la teva germana de llet, i que t'estima tant que fins va fer que et casessis amb mi, gosaria a treure't?

PEPETA.—Si veia que no la servim com cal, si: i faria bé.

BENET.—Que no la serveixes?

PEPETA.—Jo, si: ella està contenta. Però el senyoret té moltes queixes de tu.

BENET.—De mi?

PEPETA.—I amb raó. A lo millor, toca el timbre i tu no hi vas.

BENET.—Perquè estic amb tu!

PEPETA.—I què?

BENET.—Quan ell està amb la senyora, no el crido pas.

PEPETA.—Amb aquestes idees, lograràs que ens plantin al carrer punta en blanc. I creu que no n'hi ha gaires de cases com aquesta.
BENET.—Si, la de Barcelona és millor. Aquesta, per passar l'estiu no està malament!
PEPETA.—Ets ximple o el fas?
BENET.—Tu m'hi tornes. Dona'm l'abraçada.
PEPETA.—Vaja, prou! (*timbre.*) Sents? el timbre.
BENET.—Fins que no m'abracis, no hi vaig.
PEPETA.—Vaja, vés. (*Timbre.*) Ho sents?
BENET.—Ja t'ho he dit.
PEPETA.—Vaja, té, i vés-hi. (*L'abraça. — Timbre.*)
BENET.—Ara, si que hi vaig. Ara... si. Ara.

ESCENA II

Dits i RAFEL

RAFEL.—Ara, ja no cal! Que no em senties?
BENET.—No, senyor!
RAFEL.—Que no sona el timbre?
BENET.—Si, senyor!
RAFEL.—I doncs, que no em fas cas?
BENET.—A vostè, si: al timbre, no gaire. De vegades el sento, de vegades no se si sento el timbre o què sento.
RAFEL.—I ara, què senties?
BENET.—Sentia... tenir que deixar a la meva dona.
RAFEL.—Així estem?
PEPETA.—Cregui'm, senyoret, que jo no'n tinc la culpa.
RAFEL.—Ja et crec, bona minyona, ja et crec! (*L'abraça.*)
BENET.—Faci faci. De vostè no tinc gelos.
RAFEL.—I d'un altre, si?
BENET.—D'un altre? El moro de Venècia al meu costat no és més que un carboner esverat.
RAFEL.—Ja et dic jo, que estic arreglat. Estàs ben bé al món, tu.
BENET.—No senyor, sóc a la lluna
RAFEL.—Eh?
BENET.—A la lluna de mel. S'ha de fer càrrec que són tres mesos que la senyoreta ens va fer casar.
RAFEL.—Si, foreu víctimes de la mania de la meva dona.
PEPETA.—I no me'n queixo.
BENET.—La senyoreta, em va trobar condicions per marit; sóc fidel com un gos, innocent com un be, sofert com un ase, gelós com un gat, i debia dir-se...
RAFEL.—Es prou animal per a casar-se.
BENET.—Vostè ho deu saber que en porta cinc anys.
RAFEL.—Ah, també ets xerraire com un lloro?
PEPETA.—Perdoni'l; ho diu sense malícia.
RAFEL.—Però, que us penseu que he sortit per armar conversa amb vosaltres?
BENET.—Ah, no! Doncs ho semblava.
RAFEL.—Prou! Que saps quin tren arriba ara de Barcelona?
BENET.—Ara, som dos quarts de sis. El primer és el de les sis, que arriba aquí...
RAFEL.—Si, a les 5'60; oi?
BENET.—De vegades si; però, per regla general el tren de les sis, arriba de dos a tres quarts de set.
RAFEL.—Ves a l'estació, a esperar al senyor Soler.
BENET.—Jo hi haig d'anar?
RAFEL.—Per què ho preguntes.
BENET.—Hauré de deixar a la dona.
RAFEL.—I és clar.
BENET.—Hi podria anar el chaufer, que és solter.
RAFEL.—Pepeta! Obre la finestra.
PEPETA.—Si, senyor.
RAFEL.—Que hi vull tirar-hi de cap al teu marit.
PEPETA.—No en treurà res, senyoret; som a peu pla. Tot lo més es podria girar un peu, i fóra llàstima.
RAFEL.—Però, serà possible, que estimis an aquest ximple.
PEPETA.—Als tres mesos de casats, encara no se sap això.
BENET.—La sent? Es un àngel!

ESCENA III

Dits i SUSAGNA

SUSAGNA (*Que torna de la platja*).—Rafel; encara és aquí en Benet? Quan pensas enviar-lo a l'estació?
RAFEL.—Filla, tu en tens la culpa. En Benet està en plena lluna de mel, Contempla la teva obra.
SUSAGNA.—Però no comprèns que si arriba el tren i l'Estevet no troba a ningú que el vagi a rebrer, s'ofendrà i no vindrà a casa?
RAFEL.—Això si que no. Un xicot que me l'estimo tant! Veuràs, hi aniré jo a rebre'l.
SUSAGNA.—Per aquí havies de haver començat.
RAFEL.—Benet, si els teus quefers t'ho permeten, porta'm el barret.
BENET.—Quin, senyoret?
RAFEL.—El de vellut amb plomes. Quin vols que sigui?
BENET.—Oh, veurà! Jo, per a tenir-lo content...
RAFEL.—Cuita, o t'envio a l'estació.
BENET.—Hi corro! (*Mutis.*)
RAFEL.—Quines ganes tinc de que arribi l'Estevet!
SUSAGNA.—Doncs i jo. Aquesta tarde el necessito de precís. El portas tot seguit de l'estació aquí. Que no surti amb que està cansat, que si el viatge...
RAFEL.—I ara? Cansat, el viatjer infatigable: el que no pot estar dos mesos quiet en un lloc, el que ha corregut mig món.
SUSAGNA.—Que no surti dient que si no està presentable, que si s'ha de vestir...
RAFEL.—No tinguis por. Et dic que el porto, encara que sigui vestit de Boy-Scout.
SUSAGNA.—El necessito viu o mort.
RAEL.—Faltan deu minuts per a les cinc.
BENET.—Senyoret, tingui (*li dóna el barret.*) En Paul l'espera a l'entrada del jardi.
RAFEL.—Aquest chauffer sembla que m'endevini els pensaments. Aprèn, aprèn, beneit.
BENET.—Benet, per servir-lo.
RAFEL.—Fins després. Arribarem a l'hora del *lunch*. Prepara-ho tot. (*Surt fora.*)
SUSAGNA.—No en passis ànsia.
BENET.—Senyoret, que es deixa la gabardina. (*Corre.*)

ESCENA IV

SUSAGNA *i* PEPETA

PEPETA. (*Esclata a riure*). — Ja! Ja! Ja!
SUSAGNA.—De què rius?
PEPETA.—D'en Benet. Del meu home; aquest xicot m'estima molt!
SUSAGNA.—I això et fa riure? Qué no l'estimes tu?
PEPETA.—Si, però no vull que ho conegui massa, després se'n aprofiten.
SUSAGNA.—Si que ets aixerida!
PEPETA.—Mentres els homes no estan conven-

çuts de que són estimats, tenen més empenyo en fer-se estimar.

SUSAGNA.—Ja et dic jo que la saps llarga!

PEPETA.—No; això no m'ho he empescat jo. M'ho ha dit la mare.

SUSAGNA.—Oh, la dida si que n'és de llesta!

PEPETA.—Ja em va ben ensinistrar, ja!

SUSAGNA.—Si; i en va pendre d'informes del xicot! Però a mi se'm va ficar al cap casar-vos i en vaig sortir amb la meva.

PEPETA.—I jo n'estc ben contenta.

SUSAGNA.—Ajuda'm a arranjar els mobles. Ja li has dit a en Benet, que aquesta tarda no hi seré per ningú?

PEPETA.—Si, senyoreta.

SUSAGNA.—Prepares el *lunch*. Thè, pastes *sanwichs*; que no hi falti res.

PEPETA.—Per vostès dos, només?

SUSAGNA.—Ja t'ho diré. Mira aquesta cadira allà pel Doctor. Ja saps que és el seu lloc predilecte.

PEPETA.—Ah, pel Doctor hi serà?

SUSAGNA.—I si, dona. Aquells sillonets als costats el sofà per la senyora Paula i el senyor Badia. Aquí una cadira, per la Llucieta.

PEPETA.—També han de venir els senyors Badia?

SUSAGNA.—Ja ho crec!

PEPETA.—Ja caldrà preparar *sanwichs*. Aquest senyor sembla que no mengi més que entre hores.

SUSAGNA.—El tamboret del piano, retira'l. Quan ve el noi Badia, se' apodera i no fa més que voltar. Em mareja.

PEPETA.—No ha de venir ningú més?

SUSAGNA.—No. Pel jove agent de negocis Rovellat, posa una cadira en mig.

PEPETA.—Un altre. Més cadires?

SUSAGNA.—No, l'Estevet seurà al sofà amb mi, i en Rafel... anirà d'un cantó a l'altre. Prepara-ho tot i no et descuidis de dir-li a en Benet que no hi som per ningú, exceptuant...

PEPETA.—Si; exceptuant tothom.

ESCENA V

Dites. BENET *i* DOCTOR SERRAXICA

BENET.—Senyoreta. El Doctor Serraxica.

SUSAGNA. (*Anant a rebre'l.*)—Oh, Doctor. Endavant.

BENET (*A Pepeta*).—Escolta; a què ve el metge. Que no et trobas bé?

PEPETA—Si home.

BENET.—No tens pas basqueig?

PEPETA.—Calla, calla.

BENET.—Oh; veuràs, un dia o altre...

SUSAGNA. (*Que ha estat parlant amb el Doctor*). — Pepeta, no t'oblidos de lo que t'he dit.

PEPETA.—Descuidi, senyoreta. Vina, vina. (*A Benet. Surten foro, ell esquerra i ella, dreta*).

DOCTOR.—Així, doncs, el nostre viatger...

SUSAGNA.—Està a punt d'aribar. En Rafel ha anat a rebre'l.

DOCTOR.—El tren arriba a les sis. Ara són... veiam. Jo tinc tres quarts i mitg de set.

SUSAGNA.—No poden ser.

DOCTOR.—No, no senyora. Ahir avençaba quaranta minuts; d'ahir a avui, s'haurà avençat deu minuts més, diguèm cinquanta; tinc les sis quaranta cinc, de quaranta cinc a cinquanta... són: de cinc a deu, cinc; en porto un; un i quatre, cinc, a cinc, cero; deu minuts que'l porto retrassat, venen a ser les sis menos deu.

SUSAGNA.—Segur?

DOCTOR.—Oh, no falla! Es un cronòmetre.

SUSAGNA.—Doncs, tot seguit el tindrem aquí.

DOCTOR.—I aquest jove, ja està enterat...

SUSAGNA.—Ni una paraula. Vostè i els senyors Badia, són els únics que coneixen els meus progectes.

DOCTOR.—I el seu marit?

SUSAGNA.—Tampoc. Ja n'haurà esment aquesta tarda.

DOCTOR.—I vostè creu, que el seu recomanat, és un bon partit per la Llucieta?

SUSAGNA.—Immillorable. Es un jove, elegant, ric, instruit, ha viatjat molt; nosaltres l'estimem com a un germà. Això ha sigut lo que m'ha fet pensar en aquest matrimoni. Ahir vàrem rebrer un extens telegrama de l'Estevet.

DOCTOR.—Estevet?

SUSAGNA.—El jove en qüestió, dient-nos que acababa d'arribar d'un viatge i passaria una temporada amb nosaltres. Desseguida vàreig pensar «vet'aquí un bon partit per la Llucieta». Avui trobo als senyors Badia a la platja, els exposo el meu projecte: «He pensat casar a la nena de vostès. — Amb quí? — Amb un amic nostre. Esteve Soler, un excellent jove. — No el coneixem! — Avui el coneixeran. — On? — A casa meva. — Quan? — Aquesta tarde. — Però — Res de però, la Llucieta es casa. — Sí, papà! — Arribo aquí, en Rafel se'n va a rebre al viatger, ens reunim, es coneixen, s'enamoren, s'estimen i es casen. Velhiaquí!

DOCTOR.—Però vol dir que tant depresa?

SUSAGNA.—Aquestes coses s'han de fer així. Jo hi tinc mania; cada any caso tres o quatre amigues. Aquest any he casat quatre amics amb tres amigues.

DOCTOR.—Còm... còm?

SUSAGNA.—Sí, doctor: un dels matrimonis va durar poc; la pobre Berta va quedar vídua als tres mesos i la vàreig tornar a casar amb un altre amic.

DOCTOR.—I té bona mà?

SUSAGNA.—Oh, de primera! Miri, l'estiu passat, vàreig fer casar a la Margarida Bonlloch amb el fabricant de perfums Otto Müller, i ja veu si són feliços. Ell li va al darrera com quan eren promesos.

DOCTOR.—Més encara. Perqué aleshores, de tant anar-li al darrera la va trobar... i ara mai la troba.

ESCENA VI

DITS, BENET *i* OTTO

BENET.—El Sr. Otto Mula.

OTTO. (*Entrant*). — Müller — pas Mula. Gutenaben. Gutenaben fraulein — Gutenaben Herr Doctor.

SUSGNA.—Ara mateix parlavem de vostè amb el Doctor. No es coneixen vostès?

DOCTOR.—Jo sí tinc el gust de conèixe'l, de vista, de tracte no; com és el primer estiu que vinc a n'aquest poble.

OTTO.—Jo'l conec força de nom. El Doctor Xerrac.

DOCTOR.—No!

OTTO.—No, perdoni: no xerrac, serra més petita. Yaj!

DOCTOR.—Serraxica.

OTTO.—Yaj! Serraxica. Jo parlo una mica, prou, forsa. anava bé el català.

DOCTOR.—Vostè és alemany ?

OTTO.—De München-Munic.

DOCTOR.—Bona cervessa.

OTTO.—Gràcies! La meva persona i la meva

perfumeria estan esperant poder-li fer-li falta.

DOCTOR.—Mil mercès.

OTTO.—Què vol dir mercès?

DOCTOR.—Vol dir gràcies.

OTTO.—Perdoni, però, miri, és l'inconvenient del català, que les coses es diuen de varies, algunes, cap massa maneres.

DOCTOR.—Fa molt temps que és a Catalunya, vostè?

OTTO.—Fa sis mesos que va fer dos anys.

DOCTOR.—Doncs, parla prou bé, per fer tant poc temps.

OTTO.—Després d'avanç d'acabar-se la guerra. Jo vàreig venir del Cameron, a Zaragoça. Vaig conèixer un viatjant de perfumeria d'una fàbrica de Paris que està establerta a Barcelona, al poble aquest... com se diu?... prim, aixut, que no és màs humit.

DOCTOR.—El poble-sec.

OTTO.—Yaj! Sec! Ell em va donar la idea d'establir-me. Em va semblar, que em va agradar aquest poble i vàreig montar la fàbrica de perfums.

DOCTOR.—I vol dir que ara és ocasió de possar aquest negoci? Ara que els productes químics estan tant cars!

OTTO.—Gasto productes químics, no! Faig perfumeria vegetal. Herbes *aromàtics*, de sobre, de dalt, del cap d'amunt, de les muntanyes. Romaní, ginesta, i allò altre de fer sopa.

DOCTOR.—Bròquil?

OTTO.—No, bròquil, no! *Faragola*. Yaj! Primeres matèries barates, fabricació barata, preu barato. Yaj!

DOCTOR.—Sí, i amb etiquetes de París, per fer més bonic.

OTTO.—Yaj! París, Yaj! Deusch über aller! Marca de fàbrica catalana. Les quatre barres. Una barra de coloret, una barra de cosmètic, i una barra de sabó.

DOCTOR.—Són les tres; i l'altre?

OTTO.—La meva. La barra que tinc de fer pagar l'espígol i la sajolida. Perdoni, senyora Susagna.

SUSAGNA.—No, no's disculpi. Ja sé que és un home molt llest, vostè. Per això vaig tenir empenyo en que's casés amb la meva amiga Margarida. I què? N'està content?

OTTO.—Força, força, però no gaire.

SUSAGNA.—Cóm? Què no's porta bé, la Margarida?

OTTO.—Què li diré! Ni bé, ni mal. Allò que diuen vostès, mitja figa i mig moscatell!

SUSAGNA.—I doncs?

OTTO.—Es bona dona de casa, però no hi és mai a casa. Visites, passeigs, parents. Un dia va a veure la tia de Mataró, una altre l'oncle de Mongat, l'altre els cosins de Barcelona. Però mai me falta res per això. A l'hora de vestir-me, trobo la roba, a l'hora de menjar trobo el *choucrut*, a l'hora de dormir trobo el llit fet; tot ho trobo a la seva hora i a ella la trobo una hora o altra. Ara venia a veure si era aquí.

SUSAGNA.—No, no l'he vist.

OTTO.—Haurà anat a Barcelona, a comprar alguna cosa. Es tant capritxosa! L'altre dia volia unes puntes per les coixineres; i jo habia triat unes puntes d'aquí de la costa, i ella no va voler, va dir que per les coixineres no servien les puntes de coixí, que ella n'havia vist unes en un catàleg del Louvre de París i les havia demanat. Jo vaig procurar convencer-la, però ca! Als dos dies trobo que m'havia possat al coixí les puntes de París. Em va deixar clavat!

SUSAGNA.—Són capritxos! Es tan jove!

OTTO.—Amb permís, vaig a veure si la trobo. Deu ser a casa de la seva tia.

SUSAGNA.—La de Mataró?

OTTO.—No, la d'aquí. Té una tia a tot arreu. Però tinc por que si hi vaig jo, no vindrà ella i em farà quedar a mí. Vol deixar que el seu criat hi arribi?

SUSAGNA.—Sí, senyor. (*Toca un timbre*). Benet.

ESCENA VII

Dits i BENET

BENET.—Demana, la senyora?

SUSAGNA.—Sí, veies lo que vol el senyor.

OTTO.—Li escriuré dues lletres dient que l'esperen a casa. (*Treu una targeta i una estilogràfica*). Però si coneix la lleta, no'n farà cas. Veuràs, Benet, tu saps escriure?

BENET.—Sí, senyor: en bon hora ho digui. No soc cap alfabeto, jo!

OTTO.—Doncs, té: fes el favor, escriu aquí. Fran Margavet Benlloc de Müller-Schoesmayer.

BENET.—Què?

OTTO.—Frau Margaret Benlloc, de Müller Schoesmayer. No dius que saps escriure?

BENET.—Sí, senyor. Però això és com si jo digués possi (*Fa un xiulet recargolat*).

OTTO.—Vaja, serà millor que m'hi arribi jo matei—. Ves ves, no et necessito. (*Se'n va Benet*).

DOCTOR.—El xicot no deu haver entès lo que li deia.

OTTO.—Doncs és ben clar. Gutenaben Susagna, gutenaben Doctor. Vaig a veure si trobo a Margaret. (*Surt foro*).

ESCENA VIII

SUSAGNA, DOCTOR, *a poc* DONYA PAULA, SENYOR BADIA *i* LLUCIETA

SUSAGNA.—Qué li sembla el perfumista?

DOCTOR.—Que no sé quí és més de plànyer, si ell o la Marguerida.

SUSAGNA.—No ho cregui són molt feliços. Per això la vaig casar amb aquest senyor, que és de pasta d'agnus. Amb una altre marit no s'haurien entès.

DOCTOR.—Oh, no veig pas que amb aquest s'entenguin gaire.

SUSAGNA.—Sí, s'entenen. Lo que jo no entenc és que triguin tant els senyors Badia.

DOCTOR.—Oh, i el viatger?

SUSAGNA.—Això és menys estrany, el tren deu dur retràs. Però ells. Calla, sembla que els sento.

BENET.—La senyora, el senyor i la senyoreta Badia.

SUSAGNA.—Ah! Per fi, aquí els tenim.

BADIA.—Bones tardes, senyora.

SUSAGNA.—Senyora, senyor Badia; què tal, nena?

LLUCIETA.—Molt bé, senyora. Padrí!

DOCTOR.—Ja creiem que no vindríau.

PAULA.—Ha sigut culpa d'en Badia. Ha arribat de la platja, fet un xaix. I quan s'ha de vestir és cosa que desespera.

SR. BADIA.—No la cregui, Susagna: Ha estat ella. Cada cop que sap que li han de demanar la noia, es fa una toilette de circumstàncies. Pentinat senzill, ondulació Marcel, rissat natural, s'acaba de treure els bigoudis, mà de brillantina, vaselina Honbigant a la

cara per a què se li aguantin el polvos, i ficcis, avui no són blancs, són Rochel, com ella és moreneta: porta Agnel a les mans, després de fer-se la manicura, arradonint-se les ungles, perqué no es vegi cap detall de sogra. En fi, tot lo que serveixi per a suavisar-la.

PAULA.—Calla, calla! Digui que és ell, el que no vol de cap manera semblar sogre. Aquí el té, s'ha vestit de smocking, com si anés a un dinar de compliment.

SR. BADIA.—Dona, es tracta d'un *lunch* de presentació.

DOCTOR.—I tú, Llucieta, què hi dius?

LLUCIETA.—Jo? No sé que volen dir?

SUSAGNA.—Pobreta!

PAULA.—Innocenta! Què poc es pensa ella, que venim a preparar-li el sacrifici.

SR. BADIA.—A fer-li perdre la llibertat.

DOCTOR.—A posar el cap sota el forn.

LLUCIETA.—Ai, quina por!

SUSAGNA.—No t'espantis, nena. Veiam, digues; t'agradaria casar-te amb un home elegant, ric, instruit.

LLUCIETA.—Jo. Què vol que digui.

SUSAGNA.—El que sents. T'agradaria?

LLUCIETA.—Però va de debò? No m'enganyen ara?

SUSAGNA.—De debò, de debò!

LLUCIETA.—Doncs, sí senyora: m'agradaria molt. Primer perquè m'agradaria, i després perquè tingués força ràbia el Conde Hugo.

SUSAGNA.—Quin; el de les películes?

PAULA.—No, senyora: un promès que tenia i amb el qui ha renyit. Com és un xicot alt, i porta aquestes patilles de moda, que semblen melindros amb xacolata, li diuen el Conde Hugo.

LLUCIETA.—Sí, senyora. sí, que vull casar-me. Ara tot seguit!

SR. BADIA.—Està rabiosa amb ell!

SUSAGNA.—Doncs, em sembla que aviat oblidaràs el Conde i et casaràs amb un bon moço.

LLUCIETA.—Amb tal de casar-me, tant me fa en Max Linder com en Charlot.

SUSAGNA.—Calma't! pensa que el matrimoni no és una película. Estàs ben decidida.

LLUCIETA.—Sí, senyora, sí senyora!

PAULA.—Angel de Déu!

SUSAGNA.—Es tracta d'un amic nostre. Que va arribar ahir d'un llarg viatje: avui vindrà, jo m'interesso per la seva felicitat.

LLUCIETA.—Trigarà gaire?

PAULA.—Té molta ingenuïtat!

SR. BADIA.—I molta pressa.

DOCTOR.—Es natural!

PAULA.—No'n tenies tu, a la seva edat?

SR. BADIA.—Potser massa.

PAULA.—Però vàres aribar a temps. Jo t'esperava.

DOCTOR.—No li sembla que triguen?

SUSAGNA.—Estic impacient!

ESCENA IX

Dits, BENET *i* NOI BADIA

BENET.—Senyora!

SUSAGNA.—Ja els tenim aquí. (*Moviment general*).

BENET.—El senyoret Badia, pregunta si són aquí els seus papàs.

TOTS.—Ah!

SUSAGNA.—Sí, que passi! Jo'm creia.

DOCTOR.—I jo també.

NOI BADIA.—Senyora! Doctor! (*A la família*). Hola!

SR. BADIA.—Què vens a buscar? Ja els has acabat?

NOI BADIA.—Acabat? cà! Estic en la bona. He endevinat un pleno de vint duros.

D.ª PAULA.—Em sembla que no és ocasió...

SUSAGNA.—Deixi'l estar; ja sabem el què són joves...

NOI BADIA.—Perdoni, senyora; però he vingut perquè la mamà m'ha enviat al Casino una targeteta.

D.ª PAULA.—He volgut que conegués al teu cunyat.

NOI BADIA.—Cunyat? Quan t'has casat, noia?

SR. BADIA.—Si avui no et pot respondre, potser dintre d'un mes, podrà fer-ho.

NOI BADIA.—Enhorabona; I qui és ell? El conec jo?

D.ª PAULA.—Em penso que no.

SR. BADIA.—Tenim aquesta sort.

NOI BADIA.—Senyora, sentint als meus papàs, vostè deu creure que jo soc un qualsevol.

SUSAGNA.—No s'amoini: ja sé a què atendre'm!

NOI BADIA.—Germaneta; ten compte amb el promès que et destinen! Fixat-hi bé. El marit que et convé, ha d'ésser... com et diré? Em veus a mi? Doncs tot el contrari.

DOCTOR.—Calla, calla, aixelabrat

SR. BADIA.—Menos mal que t'ho coneixes.

NOI BADIA.—Ah, si senyor; a mi em penjarien per dir la veritat.

SR. BADIA.—No sé pas a qui et sembles!

NOI BADIA.—No podem pas ser tots el matex Jo soc el punt negre de la famíla.

DOCTOR.—Deixeu-vos de discusions.

NOI BADIA.—Si no discutim pas. Ja és cosa resolta. El papà es queixa, la mamà em renya. Però tots dos el fan veure el seu enuig. No el senten. No n'estan poc contents de veure que jo sóc l'*affiche* de la família. Que jo vos dono cartell, nomenada! Sóc el que dóna a conèixer la fortuna dels Badies, l'ostentació dels Badies, el luxe dels Badies, el crèdit dels Badies.

SR. BADIA.—I el que perd els diners dels Badies.

NOI BADIA.—Això va a dies. Ja et dic que avui he fet bones. Cregui, senyora; que encara que no ho confessin n'estan joiosos de tenir un fill com jo. Campió de foot-ball, campió de boxa, campió de polo... Jo sé guiar una xarrette com ningú; a mi em confia una *moto*, i la faig volar; em dóna un auto...

SR. BADIA.—I te'l vens; com vas fer amb aquell Hispano l'any passat.

SUSAGNA.—Tot això és fill dels pocs anys. Ja sentarà el cap. Jo me'n encarrego. Ja li buscaré promesa, i un cop casat...

NOI BADIA.—No ho faci, senyora. La faria quedar molt malament.

SRA. BADIA.—Ja ho crec, ja.

DOCTOR.—Encara és jove.

SR. BADIA.—Jove? A la seva edat, jo ja era casat. En aquell temps pensàvem d'altre manera els joves.

SUSAGNA.—Bé, bé: ja arribarà el dia. Ara ocupem-nos de la nena.

DOCTOR.—Té raó; si senyora.

ESCENA X

Dits i BENET, *després* ROVELLAT

BENET.—Senyora, ja ha arribat l'agent.

SUSAGNA.—Què és aquest modo d'anunciar. La gent! la gent! Digas, «ja és aquí el senyoret amb el senyor forastier».

BENET.—Oh, és que si ho digués diria menti-

da. Perquè el que ha arribat ha sigut aquell agent que espera la senyora. El senyor Rovellat.

SUSAGNA.—Ah! Què passi! Tracta'l finament Ja saps com vull que el tractis. Es un Rovellat!

BENET.—Si, senyora. Un Rovellat, el rebré amb «Amor».

NOI BADIA.—El luxol també hi va bé!

SR. BADIA.—No diguis ximpleries.

SUSAGNA.—Es l'agent de negocis del meu marit. Un jove corredor de Borsa.

ROVELLAT. (*Ve coixejant.*)—Bones tardes, senyora. Senyors.

SUSAGNA.—Passi, passi.

ROVELLAT.—Perdoni. Estic rendit. Tot el dia d'un costat a l'altre; quan arriba aquesta hora estic una mica...

SUSAGNA.—Rovellat...

NOI BADIA.—Jo ho anava a dir.

SUSAGNA—Permeti'm que li presenti a la familia Badia; la mamà, el papà, la senyoreta. Aquesta és la interessada.

ROVELLAT.—Ah. Molt gust!

SUSAGNA.—El Doctor Serraxica.

ROVELLAT.—Doctor!

SUSAGNA.—Ja pot parlar amb tota confiança. Ens porta tots els detalls que li vàreig demanar? (*Als Badia.*) El senyor com és amic de tota la vida del meu marit i àdhuc el seu futur gendre, està al corrent de l'estat de la seva fortuna, i he volgut que vingués per a fer-nos sabedors de la importància actual de la mateixa. Ja que estan presentats. Pot parlar.

NOI BADIA. (*A Rovellat*).—Jo també hi haig de ser-hi?

SR. BADIA—Calla i escolta.

ROVELLAT.—Aquest jove és...

NOI BADIA.—Probable cunyat del presumte delinqüent.

ROVELLAT.—Ah, ja. Fill de vostès?

SRA. BADIA.—Si, senyor.

ROVELLAT.—Doncs, el meu client a qui no he vist fa dos anys, té una més que regular fortuna. Els seus cabals són els següents: Un milió i mig de pessetes en valors segurs i sòlids que li permeten gaudir d'una renda aproximada de...

SR. BADIA.—No té propietats.

ROVELLAT.—En tenia algunes que ha anat realitzant en molt bones condicions. (*Treu uns papers*). La casa del carrer de Junqueres que li va deixar el seu pare i que li varen pagar molt bé, al ésser expropiada per a fer la Reforma; la casa del carrer de Muntaner, que li varen expropiar per a fer la Diagonal; les dues casetes de Montjuic que van anar a terra al fer el parc. Una torra al camí de les Planes que va haver de vendre perquè agafava el traçat del ferro-carril.

NOI BADIA.—Digui que no tenia cases, sinó on feien nosa?

ROVELLAT.—Encara li queda una casa al cim del Montseny.

NOI BADIA.—Que potser li compraran, quan facin un *apeadero* per aeroplans.

ROVELLAT.—I la casa dels seus avis a la Sejona. Una gran casa amb cam, vinyes, bosc i un immens vedat on hi ha caça abundosa. Abans de marxar la volia vendre.

NOI BADIA.—De cap manera.

ROVELLAT.—Com que ell no hi va mai.

NOI BADIA.—Ja hi aniré jo. Que compri unes quantes escopetes i jo aniré a matar-hi perdius.

ROVELLAT.—Això i la casa que ell habita quan per casualitat és aquí, i que està ubicada a la Gran-via, on hi té el mobiliari, quadres, vaixelles de plata, obres d'art, etc., és lo que constitueixen els seus cabals.

SR. BADIA.—I en paper, deu tenir alguna cosa?

ROVELLAT.—Molt poc. Jo li volia fer adquirir títols i obligacions, però no va voler. Al proposar-li em va respondre: «No, soc massa modest i massa independent per estar supeditat a «títols i obligacions». I algunes accions de mines?, li vàreig replicar; i em va dir: «D'accions, no em refio més que de les meves».

DOCTOR.—Es veu que és un home pràctic.

NOI BADIA.—I molt de la broma.

SR. BADIA (*A la senyora.*)—Què et sembla?

SRA. BADIA.—Que ho trobo bé. I si el promès és del gust de la noia...

ROVELLAT.—Ah, però encara estan així.

SUSAGNA.—No es preocupi! Jo em cuido de tot. M'he proposat casar-lo i el caso.

ROVELLAT.—Hi té mania, vostè.

SUSAGNA.—I quan sortim d'aquest matrimoni ja em cuidaré de vostè.

ROVELLAT.—A veure, a veure, si hi tindrà bona mà! (*Se sent aturar-se un auto.*)

ESCENA XI

Dits i BENET. *A poc* RAFEL *i* ESTEVET, *aquest en trajo de sport, calça curta, etc.*

BENET.—El Senyoret i el senyor forastèr.

SUSAGNA.—Digues a la Pepeta que porti el thè. Ja els tenim aquí.

ROVELLAT.—Jo no voldria veure'l encara. M'estimo més anar a casa seva, és més correcte.

SUSAGNA.—Doncs, surti per aquí. Corri, corri.

ROVELLAT.—No puc corre gaire. A reveure... No, no puc corre...

NOI BADIA.—Aquest corredor no guanyarà cap campionat.

SRA. BADIA.—Nena. Estira't. Posa't dreta. Tu, arronsa't, sembles un pal.

SRTA. BADIA.—Si, mamà.

SR. BADIA.—I tu, no estiguis sèria. No facis cara de sogra, encara. I tu, noi...

NOI BADIA.—Què haig de fer, jo. Li toco la Marxa Reial?

SRA. BADIA.—Serietat!

NOI BADIA.—I tots vostès, serenitat, que no se'ls conegui massa.

RAFEL. (*Dins*).—S, home: et dic que no hi ha ningú. La Susagna no més que t'espera.

SUSAGNA.—Es ell!

SR. BADIA.—El meu gendre.

SRA. BADIA.—Nena, una miradeta d'aquelles.

ESTEVET.—Amiga Susagna!

SUSAGNA.—Qué tal, infadigable viatjador?

RAFEL.—Ja el pots renyar! No volia pas venir!

SUSAGNA.—Això faltaria!

ESTEVET.—No, es que... (*Adonant-se de les visites*). Ah, tienen visites?

RAFEL. (*Apart*).—E's Badias, el Doctor.

ESTEVET.—Podies advertir-me...

FAFEL.—Si no'n savia res! (*Saluda als Badias*).

ESTEVET.—No hauria pas vingut. No estic presentable.

SUSAGNA.—No s'hi fixi! A l'estiu... i en un poble...

SR. BADIA.—No's capfiqui. No som de cumpliments.

SRA. BADIA.—I ademés, el seu trajo, és una nota típica que trenca la monotonia de la nostra cerimoniosa vestimenta. Veritat, nena?

SRTA. BADIA.—Sí, mamà.

DOCTOR.—Està molt bé. Aquesta roba l'*afavoreix*. Sembla un *globe troller*.

NOI BADIA.—Sí sembla un capità de boyscouts.

ESTEVE. (*A Rafel*). — Em sembla que m'han pres per un número d'atracció.

SUSAGNA.—I amb permís, faré les presentacions. La senyora i el senyor Badia, el seu fill, la seva nena. Una criatura encisadora,, que és també una mica filla meva.

SR. BADIA.—Una mica massa poc.

RAFEL. (*Apart*.) Mil mercès!

SRA. BADIA.—Vol dir que li és padrina.

SUSAGNA.—El Doctor Serra-xica.

ESTEVET.—Senyors!

SUSAGNA.—El nostre bon amic Esteve de la Vila...

DOCTOR.—Ah, vostè és de la vila?

ESTEVET.—No senyor, soc forastèr.

NOI BADIA.—Bona! Quin xisto!

DOCTOR.—No hi veig la gràcia. He preguntat si el senyor és De la Vila, de cognom... perquè jo sóc amic d'una família De la Vila.

NOI BADIA.—Es natural, essent metge del poble.

DOCTOR.—No li faci cas, és un aixelabrat.

SUSAGNA.—Ara mateix ell estaba parlant de vostè, als nostres amics, que esperaben amb ànsia el moment de conéixe'l. Sobre tot la nena, té tanta passió pels viatjes, que admira als grans viatjadors.

NOI BADIA.—Sí és una gran lectora de Julli Verne i d'en Salgarí.

ESTEVET.—Li agrada viatjar, senyoreta?

SRTA. BADIA.—Ai, sí! No he viatjat mai.

ESTEVET.—Doncs cregui que li agradaria. Sobre tot un viatge llarc.

NOI BADIA.—Aquesta s'aconsolaria amb que la portessin a Montserrat!

ESTEVET—Es ben divertit el seu germanet!

SUSAGNA. (*Veient a la mayona que porta el tè*). — Una tassa de tè?

ESTEVET.—Còm? Un tè? Però això és una traició. Fer-me venir a una recepció en trajo de sport!

NOI BADIA. — Ja hi estem fets. Aquí tots som sporments. Es més anglès.

ESTEVET.—En efecte, els anglesos no s'hi miren, quan són fora de casa. Un anglès a l'estanger es presenta amb bandes i jockey al saló del Ritz, però a Londres si no vesteixes correcte no et deixen entrar ni a un bar de la cité.

DOCTOR.—Vostè deu haver observat molt, en els seus viatges?

ESTEVE.—Sí, però m'he convençut que no serveix de res. Per anar pel món, l'únic que cal observar és bona conducta.

DOCTOR.—I d'on ve vostè, ara?

ESTEVE.—De per tot!

NOI BADIA.—Per tot? On cau? Es molt lluny?

ESTEVE.—A uns cinc mil duros de distància.

SR. BADIA.—Es enginyós!

ESTEVE—Darrerament he estat a Amèrca, al Xaco, on els indígenes em vàren fer *cacique*.

SRTA. BADIA.—Què és *cacique*, papà?

SR. BADIA.—Els que fan les eleccions.

ESTEVE.—Senyoreta; allà, cacique vol dir que ve de la tribu.

SRTA. BADIA.—I vostè ho va ser?

ESTEVE.—Ho soc encara. He vingut amb llicència.

SRTA. BADIA.—I hi tornarà.

ESTEVE.—Com soc cacique... els vaig dir que sí que hi tornaria; però no penso fer-ho. No'm probaven els aliments. Com tlà són antropòfags.

DOCTOR.—Quin horror!

SR. BADIA.—I vostè podia menjar carn humana.

ESTEVE.—No senyor: jo estaba dispensat de fer-ho perquè vaig dir que era vegeterià. M'alimentava d'herbes i d'arrels. Però, crèguim, ja estaba cansat de mastegar cuscunilles i xuclar regalesia.

DOCTOR.—I és clar que li havia de fer mal.

ESTEVE.—No es pensi, no; jo tinc un ventrell privilegiat. Sort d'això, he pogut resistir les viandes típiques de tants pobles.

NOI BADIA. (*Apart*). — Sí, vostè fa com el papà, que s'ho empassava tot. Però a mi *camelos*, no!

SRTA. BADIA.—Si que deu estar ja dansat de viatges.

SUSAGNA.—Ja ho crec.

ESTEVE.—No, no, encara estic molt resolt a emprendre una excursió al Pol.

NOI BADIA. (*Apart*). — Quina frescura!

ESTEVE.—Si m'hi vol acompanyar?

NOI BADIA.—Jo al Pol? Si que està fresc!

SUSAGNA.—El que ha de fer, vostè, ara, és reposar. Quines ganes de corre el món, anant de la Seca a la Meca, podent viure tranquil, reposat; crear-se un interior confortable, rodejar-se de persones que l'estimin, que l'amanyaguin. Estic segura de què mil cops hi ha pensat, vostè, no é cert?

RAFEL.—(Ai! ai! La meva dona ja tira l'am!).

ESTEVE.—No, mai m'ha passat pel cap! Soc sol, sense família.

SUSAGNA.—I què li costa crear-ne una?

SRA. BADIA.—Res més senzill!

SR. BADIA.—Ni més còmodo!

DOCTOR.—Ni més sà?

SRTA. BADIA.—Tan poc que costa.

NOI BADIA.—(Pobret! Ja han format el quadro el fusellen!).

RAFEL.—Mentre prens una resolució, vols més tè?

ESTEVE.—Sí, dóna-me'n un altra tassa. Estic un xic no sé com. Això em refarà?

SR. BADIA. (*Al Doctor*). —Vol refer-se, potser no està bo? Examini'l!.

DOCTOR.—(Ara!) Doncs no es troba bé? Es clar! els canvis de clima, les variacions atmosfèriques, enderroquen les més fortes constitucions, són els bolxevics de la naturalesa i després costa molt reconstituir un règim sotraquejat per tantes extremituts internes. Permeti'm! Vostè, se sent una mica d'ofec?

ESTEVE.—No me n'he adonat!

DOCTOR.—Un canvi sobtat de temperatura, potser l'aigua neix d'una dolensa que la millor naturalesa converteix en aiguapoll.

ESTEVE.—Quin aiguaneix!

DOCTOR.—Amb permís. (*L'escolta*).

NOI BADIA.—(Ja ha rebut! la meva família està com per retratar-se!).

DOCTOR.—No ha sentit mai dolors?...

ESTEVE.—No m'hi he ficxat.

DOCTOR.—I al cor? (*Li escolta*).

ESTEVE.—No, senyor.

DOCTOR.—Es estrany! Dorm bé!

ESTEVE.—Com una marmota.

DOCTOR.—I menja?

ESTEVE.—Ja li he dit, he estat cacique!

DOCTOR.—Veiam, tussi.

ESTEVE.—Què?

DOCTOR.—Que tussi!

ESTEVET.—Per complaure'l. (*Ho fa*).

DOCTOR.—Estornudi.

ESTEVE.—Atchís! (Ja m'ha encostipat, aquest metge!).

DOCTOR.—La caixa és bona.
ESTEVE.—Oh, i el que hi va a dins, també!
RAFEL.—(Es veu que el volen a prova! Veiam si'l puc salvar!). Que els hi sembla si armem una partideta de bridge?
NOI BADIA.—O de bacarrat. Potser li agradarà més?
ESTEVET.—No hi entec res. Mai he tocat una carta.
ELS BADIA.—Ah! (*Amb satisfacció*).
RAFEL.—(Un pas més mar endins!).
SR. BADIA.—El jove deu tenir predilecció per altres divertiments.
DOCTOR.—El teatre! Els concerts!
ESTEVE.—Fa qui sap el temps que no he trepitjat un teatre.
ELS BADIA.—Ah! (*Amb satisfacció*).
RAFEL.—(Ja li arriba l'aigua al coll!).
SR. BADIA.—Però un home de les seves condicions, en alguna cosa deu ocupar el temps? Potser la política?
ESTEVE.—La política? Quin fàstic!
SR. BADIA.—Molt bé!
RAFEL.—(S'està ancegant!).
SR. BADIA.—Però alguna oposició deu tenir?
RAFEL.—(*Li tiraré un cable*). Es molt amic d'en Lenine!
ESTEVE.—Què estàs de broma! (Això sembla un interrogatori!).
SR. BADIA.—Molt bé, jove; molt bé! (*Li estreny la mà*).
RAFEL.—(Ja és a fons!).
DOCTOR.—El felicito! Vostè no és un d'aquests joves idòlatres de les noves idees disovents, que amb les seves opinions aixelabrades i intespestives, entorpeixen la marxa dels governs constituits. Perquè és precís confesar-ho. Jo, govern, tinc una idea, vostè, poble en té una altra... no estem d'acord.
ESTEVET.—Evidentment!
DOCTOR.—I al no estar d'acord, la meva marxa s'atura. El govern no pot fer lo que vol, i això no està bé; el govern ha de governar, per això és govern.
ESTEVET.—Molt eloqüent; si vostè anaba al Xoco, també el farien cacique.
DOCTOR.—Potser sí!
RAFEL.—(Pobre Estevet!) (Aixequem la sessio!) Senyors, són dos quarts de vuit, hora molt prudencial per disposar-se a sopar.
SR. BADIA.—Dos quarts? Com passa el temps, Nosaltres els deixem, encantats d'haver tingut el gust de conèixe'l.
ESTEVE.—Mil mercès. Senyora! Senyoreta!
DOCTOR.—Què li sembla la nena?
ESTEVE.—Molt mona!
RAFEL. (*A Esteve*). .— Calla, suicida!
SRA. BADIA. (*Al seu marit*).. — (Li ha dit mona!).
SR. BADIA.—(Ja ho he sentit!).
ESTEVE.—Doctor; quan vulgui seguirem la consulta!
DOCTOR.—Estic a les seves ordres!
ESTEVE.—Jove!
NOI BADIA.—*Mi dear! Euchanté! Molto piacere!*
ESTEVET.—Amen!
SUSAGNA.—Permetint-me que els acompanyi. (*A la senyora Badia*). Eh? què tal?
SRA. BADIA.—Un gran partit.
SR. BADIA.—Veiam!
SUSAGNA.—Es cosa feta!
NOI BADIA. (*A la seva germana*). — Em convides a anar a Montsdrrat?
SRTA. BADIA.—Ai! Tant de bo! (*Surten*).

ESCENA XII

RAFEL, ESTEVET, *tot seguit* SUSAGNA

ESTEVET—Home, podien avisar! Això ha estat un parany!
RAFEL.—Pobre Estevet! No te'ls esperabes tu, aquests tipus, oi? Doncs, jo menys. Afortunadament ja ens en hem desempellegat. (*S'asseuen un a cada costat de l'escena*).
SUSAGNA. (*Surtint molt joiosa*).—Ja és fet!
ESTEVET.—Còm?
RAFEL.—El què?
SUSAGNA.—Res. Ja és fet!
ESTEVE.—Però, el què, Susagna?
SUSAGNA.—Sí, sí; faci's el desentès.
ESTEVE.—Li juro, que...
SUSAGNA.—Els hi ha fet efecte!
RAFEL.—A quí?
SUSAGNA.—Molt bon efecte Estan encantats tots, la Mamà, el Papà, el Doctor i, sobre tot la Nena.
ESTEVET.—Còm?
RAFEL.—No t'ho deia!
SUSAGNA.—Diumenge vinent la primera amonestació, i el mes que ve, trona avall!
ESTEVET.—Però, Susagna; de què parla?
SUSAGNA.—Del seu casament.
ESTEVET.—Del meu?...
RAFEL.—Sí, home, del teu!
SUSAGNA.—Jo me'n encarrego! Jo el vull fer feliç i el caso!
ESTEVET.—Amb quí?
RAFEL—Què ets llonsa! Amb la senyoreta Badia veritat?
SUSAGNA.—Es clar!
ESTEVE.—Es fosc! Vaia una broma!
SUSAGNA.—No és broma, no!
RAFEL.—Sí, sí, broma! Et casa!
ESTEVET.—La gorra! (*Fuig*).
RAFEL.—On vas?
ESTEVE.—Al Xaco, a tornar a ésser cacique! A xuclar *regalessia*!
SUSAGNA.—Però, escolti!
ESTEVET.—Però si jo no estimo a aquesta noia!
SUSAGNA.—Ja l'estimarà!
ESTEVE.—Però si no vull casar-me
SUSAGNA.—Què no vol?... Parlem-ne! Aquesta noia és un gran partit.
ESTEVE.—Tant me fa!
SUSAGNA.—Bonica, gentil, ben aducada; vostè mateix ha dit que era molt mona.
ESTEVET.—Per això mateix li donaré un mico.
SUSAGNA.—Un bon dot; sense comtar que el Doctor, que li és padrí, també li dóna una quantitat.
ESTEVET.—Que se'l guardi. (*Encarant-se amb Susagna i amb furor còmic*). Es a dir que vostè m'ha guarnit un parany. Que vinc confiat, que confiat accepto una tassa de tè, i m'hi hav'a possat en el fons una noia caçadora? Això, no està bé!
RAFEL.—I té raó el xicot! Per què el vol casar? Quin mal t'ha fet?
SUSAGNA.—Calla, tu! (*A Esteve*). Però, escolti: criatura! Un matrimoni, honorable, convenient, que jo li he arreg'at...
ESTEVE.—Moltes mercès; però no'n prenc d'això.
SUSAGNA.—Però quines raons pot donar?
ESTEVE. (*Més calmat*). — Què vol que li digui. El meu caràcter, el meu geni inquiet, viatjador, aventurer... que'm fa recorre el món de cap a cap...
SUSAGNA.—I què hi fa? Ara el recorrerà junt amb ella.
ESTEVE.—Però vostè sap el què és, viatjar amb senyores?

RAFEL.—Ja és empipador, ja!
SUSAGNA.—Què saps tu?
RAFEL.—Explicam-ho! Carregades de maletes, necesers, sombrereres...
ESTEVE.—Sempre amb excés d'equipatge.
RAFEL.—Oh, i les Aduanes!
SUSAGNA.—Quines raons més pobres! Si no en té de més positives?
ESTEVE.—Que si en tinc? A cabassos!
SUSAGNA.—M'agradaria conèixer-les!
ESTEVE (*No sabent què dir*).—Tinc por!
SUSAGNA.—Por? a què?
ESTEVE.—A les dones. Tinc por que m'enmatzinin.
SUSAGNA.—I ara?
ESTEVE.—Si, senyora, si: no n'hi han pas poques de dones criminals, en la Història! Lucrècia Borgia, Margarida de Borgonya, l'Enriqueta Martí...
SUSAGNA.—Però les dones bones i honestes són en majoria!
ESTEVE.—Les bones dones! Fiise'n!
SUSAGNA.—Què vol dir?
ESTEVE.—Llegeixi la Història. Dalila era una bona dona, veritat? Doncs li va tallar els cabells a Sanson! Judit era una bona dona, cert? I i va tallar el cap a Holofernes. Els cabells, com aquell ,que tornen a crèixer... però el cap. Es massa!
RAFEL.—Ja té raó, ja!
SUSAGNA.—Quines idees tant ridícules! Està bé No insisteixo! No es casi, no! Total que es el matrimoni? Un llaç sagrat. Un nus que sols la mort pot desfer. Punt de partida on es troben l'home i la dona per recorre junts el camí de la vida. Font d'on brolla a doll el goig de la llar, germe de la família... però, què és, què significa, què val tot això per un esperit fort, independent? Res. Es millor correr la caravana, avui aquí, demà allí; saltant d'amor fàcil, en amor disolut, fins rendir el cos, mustir l'esperit i condemnar l'ànima. Segueixi això, sol, ben sol: sense una mà que el guii, sense una cor que palpiti al compàs del seu. I al fi de la seva vida, veurà, palesament, que el egoisme li ha fet perdre lo millor de la seva existència. Mofat per amors banals, bescantat per criats cobdiciosos, robat per mans mercenàries; fastiguejat de tots, de tot i de vostè mateix, pensarà: «Ai, si les coses es poguessin fer dues vegades! On trobaré un amor sincer, un cor amant, una mà amiga?» I la conciència li cridarà: «Has perdut l'ocasió! Ja és tard, per a comprar, guitarra!»
ESTEVE.—De tota aquesta prèdica, no n'he tret més que el negre del sermó.
SUSAGNA.—No hi ha pitjor sort...
RAFEL.—I té raó el xicot! Quina mania t'ha dat de casar a la gent? Que casis al Benet, no té importància! Que hagis carregat la creu al coll del pobre Otto, com aquell, l'alemany té bona esquena. Però l'Estevet és diferent. jove, ric, independent, feliç, perquè ha de canviar totes aquestes aventatjes per la esclavitud del matrimoni?
SUSAGNA.—Tú, calla! Resoltament, Estevet?...
ESTEVE.—Resoltament. Refuso aquest matrimoni.
RAFEL.—Ben fet! Jo li aprobo que no es vulgui lligar amb els Badies.
SUSAGNA.—Molt bé! Però, com jo m'he compromès amb aquesta família, segura de què feia la felicitat del teu amic, i com que tú aproves la seva negativa; a tú et pertoca desfer lo fet, i rellevar-me del compromís.
RAFEL.—A mí?
SUSAGNA. — Parla'ls, escriu-los, fes lo que et sembli però aregla-ho. Jo ja he terminat la meva missió. Ara es cosa teva.
RAFEL.—Però, considera...
SUSAGNA.—Res. Vaig a donar ordres per a que disposin el sopar. (*Surt.*)
RAFEL.—Però, no ho veus?
ESTEVET.—No sé què dir-te. Arregla-ho com puguis. Vaig a endresar-me una mica. Tú te arreglaràs! (*Surt.*)

ESCENA XIII

RAFEL *i a poc* BENET, *després* OTTO

RAFEL. (*Furiós*).—Benet! Benet! On deu esser aquest ximple. Al costat de la meva dona. De segur.
BENET.—Escolti, senyoret: que ha vist a la meva dona?
RAFEL.—No! Que n'haig de fer jo de la teva dona.
BENET.—Vostè, no, però jo, sí, senyor. Es que fa molta estona que no la veig, i la veritat,
RAFEL.—Què tens?
BENET.—Què vol que li digui. Jo sóc un home que he vist moltes coses, que he conegut molt món; jo he estat a Amèrica! sap?
RAFEL.—I què vo's dir?
BENET.—Que a mí no! Sap? Miri, jo el chatell amb el zero!
RAFEL.—Deixem tranquil. T'he cridat perquè vagis a...
BENET.—Perdoni; però ara no'm faci fer res. No n'endavinaria cap.
OTTO. (*Entrant.*)—Guten aben! Herr Rafel. Que per una coincidència, ha vist a la meva dona?
RAFEL.—Aquest també? No senyor!
OTTO.—Al demati es sortida de casa i no es pas vinguda encara. No sé on pot estar a dins ficada.
BENET.—Potser, estarà amb la meva.
OTTO.—On és la seva?
BENET.—No ho sé. I la seva?
OTTO.—No sé, mica ni gens, ni poc ni molt.
BENET.—Qui cap on són?
OTTO.—La meva havia de ser aquí.
BENET.—I la meva també.
RAFEL.—Benet, anem, que és hora de sopar. Si és servit?
BENET.—Jo no sopo fins que ella vingui.
OTTO.—La meva no vindrà fins que jo sopi.
RAFEL.—Vaja, veias si la seny ra està a punt.
OTTO.—Que tampoc hi és la seva?
RAFEL.—Si, senyor.
OTTO.—Vostè està feliç!
BENET.—El senyoret, rai!
RAFEL.—Sí, senyor la meva és aquí... i la seva vindrà i la teva també.
OTTO.—Ja comença a estar una mica, molt, massa desesperat.
BENET.—I jo ja no puc més.
RAFEL.—No s'impacienti, i tu no siguis ximple.
BENET.—Em deixa anar-la a buscar?
RAFEL.—Vés! (*Surt. Benet.*)
OTTO.—Em deixa que l'esperi?
RAFEL.—Quedi's!
OTTO.—Jo, sempre que ella és fora i no ve aviat, l'espero tocant la marxa nupcial del Lohengrin.
RAFEL.—I si no ve, quan acaba la marxa?
OTTO.—Aleshores, marxo. Què no té cap òpera per entretenir-me?
RAFEL.—Aquí hi ha la *Tosca*, *Manon*, *Bohème*.
OTTO.—No, pas aquestes. Wagner, *Lohengrin Sigfrid*, *Tanhauser*.

RAFEL.—Tinc alguna cosa millor. (*Li dóna grossa partitura.*) Tingui.
OTTO (*Entusiasmat*).—Ah! ja! Parsifal! Gràcies, gràcies. La tocaré tota. Què dimoni serà que no vingui abans de que acabi!
RAFEL.—I si quan la ha acabat encara no és aquí?
OTTO.—La tornaré a tocar. Oh! Parsifal! Wagner! *Deutschland über alles*!! (*Comença a tocar. Rafel surt.*)

TELÓ

ACTE SEGON

La mateixa decoració.

Han passat dues hores, des del final del primer acte. *Otto* segueix tocant el «Parsifal» al piano. Abans d'alçar-se el teló se sent el piano una bona estona i al alçar-se es veu a Otto entusiasmat que toca el final del segon acte.

ESCENA PRIMERA

OTTO *després* BENET, *aviat* RAFEL

OTTO.—(*Taralleja lo que toca.*)
BENET. (*Sortint de l'esquerra*).—Encara no ha acabat?
OTTO.—Encara no ha vingut.
BENET.—L'altre, tampoc.
OTTO.—Vingui, tocarem a quatre mans.
BENET.—No'n sé de tocar el piano!
OTTO.—Doncs, em girarà les fulles.
BENET.—Per girar fulls estic!
OTTO.—Que ja han sopat?
BENET.—Sí, senyor! Ara venen aquí a pendre el cafè.
RAFEL.—Benet, on t'has ficat, que no t'he vist durant tot el sopar. Ha tingut que servir la taula, la minyona.
BENET.—Era a l'aguait. No ha tornat encara!
RAFEL.—I la seva senyora?
OTTO.—No ha tornat.
RAFEL.—No li sembla que triga?
OTTO.—Oh, encara tinc doc actes de temps.
BENET.—Aquest senyor és als llims.
OTTO.—No; a la Consagració del Groal, sóc.
RAFEL.—I què pensa fer?
OTTO.—Lo que es fa sempre al Parsifal. A mitja òpera es berena i després s'hi torna. Jo, ara, amb el seu permís, me'n aniré a menjar el xoucrut i després, amb el seu permís, tornaré, a acabar la *ptrtatura*.
BENET.—Cóm s'ho pren, vostè!
OTTO.—Què hi vol fer-hi? Les coses s'han de pendre com són. A tothom li fan mal les coses aquestes perquè no saben pendre-les com s'han de pendre. Per xó es necessita una mica, massa de filosofia yaj! A mi m'agraden tres coses: les *salxixes*, la cervesa i la meva dona. Doncs, mai me faran mal perque sé com s'han de pendre. Les salsitxes amb pa, la cervesa amb ciència i la dona amb les dues coses.
BENET.—Com?
OTTO.—Amb pa-ciència! Ja, ja, ja! Això és una broma! Un xistu! A Berlin, jo era molt graciós! Era un bromero, un xistàire, un... com se diu en català?
RAFEL.—Poca solta!
OTTO.—Jaj! Poca solta. Sempre estic alegre! Yaj! Però ara estic una mica massa enfadat!
RAFEL.—Vol dir que la seva senyora en fa un granet massa?
OTTO.—Un granet? Un floronco massa!
RAFEL.—Vostè que és wagnerià, prengui exemple de les seves obres. Faci com a les Walkiries, en Wotam, rodejar a les dones de foc, perque ningú s'hi pugui acostar.
OTTO.—És inutil! La meva senyora té un cosí que és *bombero* i es renta les mans amb Minimax.
RAFEL.—Això és una altra gràcia?
OTTO.—Això és una desgràcia.
RAFEL.—No s'acobardeixi!
OTTO.—No, senyor! Jo sóc un heroi wagnerià! Però hi ha moments en la vida de les persones, que no es pot ésser tan valent, no es pot ésser tan Lohengrin, ni tan Sigfrid.
RAFEL.—Ni Tanthauser!
BENET.—Això; no es pot ésser tan ase com nosaltres.

ESCENA II

Dits i SUSAGNA

SUSAGNA.—Benet. Que et sembla que el porti jo el cafè?
BENET.—Perdoni, senyora: és que no sé on és?
SUSAGNA.—On vol que sigui? A la cuina.
BENET.—Per on ha passat?
SUSAGNA.—Però què diu? Pel collador.
BENET.—Pel corredor? Jo la faré passar per l'adressador.
SUSAGNA.—Però de qui parla?
BENET.—De la meva dona que no sé on ha anat!
SUSAGNA.—Vagi, vagi, beneit! Si li parlo del cafè. Porti'l.
BENET.—Perdoni, però com no sé la dona on és, jo ja no sé on sóc.
SUSAGNA.—No la perdrà la dona. La he enviada jo. No pot trigar.
BENET.—Ai, gràcies, senyora. Vaig pel cafè. (*Surt.*)
OTTO.—I la meva que també l'ha enviada?
SUSAGNA.—Encara no ha tornat?
OTTO.—No, senyora.
SUSAGNA.—Deu haver anat a Barcelona i tornarà amb el tren que ara arribarà.
OTTO.—Potser sí. Amb permís me'n vaig a rebre-la. Amb quina satisfacció la reberé. No més de pensar-hi, em sembla que ja he rebut.
RAFEL.—A mí també m'ho sembla.
OTTO.—Amb permís. Gut nach!
RAFEL.—Vol endur-se'n el Parsifal?
OTTO.—Per què?
RAFEL.—Per anar-lo cantant mentre arriba el tren.
OTTO.—No, senyor: perque el tren arriba xiulant i jo no permeto que xiuli a en Wagner ni la locomotora! Gut nach! (*Surt fons.*)

ESCENA III

SUSAGNA, RAFEL *i* ESTEVET

RAFEL. (*A Susagna.*)—Enrara estàs enfadada?
SUSAGNA.—Jo, no! De què? Em pensava fer un bé, m'equivocaba. Què hi farem?
RAFEL.—No t'ho prenguis així!
SUSAGNA.—I l'Estevet?
RAFEL.—Quan hem sortit del menjador, ha entrat a la seva cambra. Ara vindrà.
SUSAGNA.—Doncs, mentre vé; faré que servei-

xin el cafè. Si no hi vaig jo! I no gosso a preguntar-te si has arraglat l'assumpte amb els Badies.

RAFEL.—Em penso que sí: Ja en parlarem.

SUSAGNA.—No insisteixo. Però si et vé a tom, insinúa-li a l'Estevet, saps? la noia és un bon partit...

RAFEL.—Ves, ves a dir que portin el cafè.

SUSAGNA.—Saps? jo no tinc interès, però...

RAFEL.—Sí, ja sé, dona: ja ho sé.

ESCENA IV

RAFEL *i* BENET.

RAFEL.—Benet!

BENET.—Mana, senyor!

RAFEL.—Però, que no portes el cafè?

BENET.—Ja el porta la senyora. Cregui que's molt millor. Jo, de fixo trencaria el servei.

RAFEL.—M'agrada la franquesa!

BENET.—Que es creu que estic per res?

RAFEL.—Home, m'agrada!

BENET.—A mi, no. Possis al meu lloc. Si a vostè se n'hi anés la dona sense dir-li on va, li agradaria gaire?

RAFEL.—Quín llenguatje és aquest?

BENET.—Perdoni, senyoret; però els gelos em fan desvariejar.

RAFEL.—Bé; que pots estar per a mí una estona?

BENET.—No ho sé ben bé: però ho provaré.

RAFEL.—Has portat als senyors Badia, la carta que t'he donat?

BENET.—Sí, senyor; la veritat no pensava anar-hi, però, he aprofitat de sortir, per a veure si trobava la dona.

RAFEL.—I que t'han respost?

BENET.—No me'n recordo! Esperi, que coordini.

RAFEL.—Coordina aviat, abans no vingui la senyora.

BENET.—Ja me'n recordo. Estaven la senyora Badia al costat del seu marit. Així és com deuen estar sempre les dones. La meva, en canvi...

FAFEL.—Segueix.

BENET.—Li he donat la carta al senyor, l'ha llegida, s'ha posat vermell com un pebrot i ha dit: «Això és una infàmia!»

RAFEL.—Molt bé; i després?

BENET.—Li ha donat la carta a la seva senyora, ella la agafa, la llegeix, es queda groga i diu amb veu apagada: «quina barra!» Es miren l'un a l'altre, llensen un crit ofegat... i m'ha semblat que es demaiaben...

RAFEL.—T'has apropat a auxiliar-los?

BENET.—No, senyor: me'n he vingut cap aquí.

RAFEL.—Es natural, per a esplicar-m'ho.

BENET.—No, senyor; no el vull enganyar, per a veure si havia tornat la Pepeta.

RAFEL.—Ves, ves, i no siguis ximple. Em penso que algú s'entretén en omplir-te el cap.

BENET.—No m'ho digui!

ESCENA V

Dits i SUSAGNA

SUSAGNA.—Ja ho té tot a punt. Porti el servei.

BENET.—Si, senyora. Però, permeti'm que li digui que això és feina de la meva dona.

SUSAGNA.—Però en la seva absència, bé pot fer-ho vostè. Vagi.

RAFEL.—No li facis cas, és tant feliç des de que el vares casar amb la Pepeta!

SUSAGNA.—Seria miracle que et semblés bé, res del que jo faig.

RAFEL.—No és cert. M'agrada tot el que tu fas, escepte els matrimonis. Es una mania teva que no l'entenc.

SUSAGNA.—I a propòsit de matrimonis. Ja has escrit als senyors Badia?

RAFEL.—Sí no t'amoïnis; és assumpte arreglat.

SUSAGNA.—Què els hi has escrit?

RAFEL.—Poques paraules, però ben enraonades.

SUSAGNA.—Això ja m'ho penso. Què els hi dius?

RAFEL.—«Estimats amics. No hi ha res a fer. Seu afectíssim Rafel.»

SUSAGNA.—Això has escrit?

RAFEL.—Si. Em penso que m'hauran entès?

SUSAGNA.—Crec que no és la millor forma de...

RAFEL.—De sortir-ne d'un cop? La millor.

SUSAGNA.—I de deixar-me en una situació violenta i ridícola, als ulls dels nostres amics! Benet!

BENET (*Entrant*).—Senyora!

SUSAGNA.—Dígui-li a la Pepeta, que vingui.

BENET.—La Pepeta! La Pepeta! Qui sap on és?

SUSAGNA.—Que no ha tornat, encara?

BENET.—No, senyora. Ni ha tornat, ni sé on ha anat.

SUSAGNA.—Es cert, que atrafegada amb el senyor Badia, no t'ho he dit.

BENET.—D'això m'exclamo!

SUSAGNA.—No parlo amb vostè. Rafel, he enviat la Pepeta, a casa le la mamà, a cercar a la Carmeta.

RAFEL.—Que també la vols casar a la teva germaneta?

SUSAGNA.—No te'n burlis! A ella, no. Si és una criatura!

RAFEL.—No tant criatura! disset anys prop de divuit!

SUSAGNA.—Ja saps que abans d'ahir va sortir del Pensionat, i em va escriure que volia estar uns dies amb nosaltres. Com la mamà está delicada, he enviat a la Pepeta a Barcelona, per a que l'acompanyés.

BENET.—Ai, senyora! Qui li feia, no parlar! (*Mutis.*)

SUSAGNA.—Què diu?

RAFEL.—Que està rabiós de gelos, fa tres hores. Aquest xicot que de solter era un gran xicot, des de que és casat està mig ximple. No tindré més remei que despatxar-lo.

SUSAGNA.—Això és, per a que la Pepeta, se'n tingui d'anar amb el seu marit i em quedi jo, sense cambrera! No saps com fer-ho per a ser-me agradós. Vols privar-me d'una cambrera, que és quasi bé una amiga? Jo no et privo pas dels teus amics... i això que en tens algun que no el voldria tornar a veure.

RAFEL.—Vols dir l'Estevet?

SUSAGNA.—El mateix.

ESCENA VI

Dits i ESTEVET; *a poc* BERNAT, CARMETA *i* PEPETA

EETEVET.—Tan gran ha sigut l'ofensa que l'hi he fet?

SUSAGNA.—M'ha sentit? Doncs, si: li sóc franca, m'ha dolgut molt que hagi refusat el bon partit que li proposava.

ESTEVET.—No li sàpiga greu, Susagna.

SUSAGNA.—Però, sigui sincer, per què sent tal oposició al matrimoni?

ESTEVET.—Al matrimoni, no: a aquell matrimoni, si!

SUSAGNA.—Es que, per ventura, ja ha triat?

ESTEVET.—Qui sap?

SUSAGNA.—M'agradaria conèixer-la.
BENET.—Senyora, ja ha arribat la Pepeta.
SUSAGNA.—Sola?
CARMETA.—No, senyora, amb una maleta i la senyoreta Carme.
CARMETA.—Bona nit! (*Surt amb dues sombreres que les deixa a l'abraçar els seus germans*) Ja ha arribat el mal temps. Un petó, germaneta. Una abraçada. cunyat. Ah, l'intrèpit explorador! Una encaixada, a la anglesa! Estic contenta, com un ocell que fuig de la gàbia. Sortir de la Pensió, per no tornar-hi! Ai, quina alegria!
SUSAGNA.—Vina, vina, folleta!
CARMETA.—Folleta? Imagina't! No tornar a veure a la demoiselle, a la fraulein, ni a la miss. Ni a Sor Pietat, que mai en tenia de mi, ni a Sor Oportuna que mai justificava el seu nom.
RAFEL.—Ets la mateixa criatura de sempre!
CARMETA.—Sí? Error, error crassíssim! Sóc tota una senyoreta, que ht terminat els seus estudis, arribo atapaïda de instrucció i farcida de cultura. Llegeixo a Plató, tradueixo a Virgili, Shakespeare. Goete, el Dant, Corneille i Cervantes, són visita de casa; i dels nostres... demaneu, en fi, tinc totes les de la llei per a ser una intellectual... Però, no us espanteu, no hi tinc vocació!
ESTEVET.—Qualsevol parla, davant de vostè!
CARMETA.—Ah, i doncs, que es pensava? Que era precís viatjar com fa vostè, per a apendre idiomes. Al collegi també s'aprenen. Ara, que potser si vaig a París, i els parlo el francès que jo sé, no m'entenguin.
ESTEVET.—Vol dir?
CARMETA.—Per si és cas, també he après a dibuixar. Així si vaig a l'estranger, i demano una cosa, i no m'entenen, els ho dibuixo!
ESTEVET.—Es el millor sistema.
CARMETA.—Tampoc és ben segur. A la Pensió, hi havia una noia, que va anar amb els seus papàs a Anglaterra i al Hotel, va demanar bolets, i com no l'entenien, els en va dibuixar un, i en efecte, als cinc minuts, comparaiexia el cambrer amb un paraigües obert.
ESTEVET.—Doncs, què és lo millor, per entendre's amb la...
CARMETA.—No moure's de casa!
SUSAGNA.—Però, bé és precís veure món!
CARMETA.—Per això vènen postals.
RAFEL.—Però hi ha una ocasió, en la qual el viatjar és imprescindible.
CARMETA.—Quina?
RAFEL.—El viatje de nuvis.
SUSAGNA.—Calla, calla! Ja penses en casar-la? Si és una criatura! Ni menys hi deu pensar, ella!
CARMETA.—Oh, pensar-hi!... Jo et diré!... Però, deixem això i digues. Ja està arreglada la meva cambra? Hi ha forces flors? Hi ha un parell de canaris?
SUSAGNA.—Ves, ves; la Pepeta t'hi acompanyarà.
CARMETA.—Ah, i el més aviat possible, m'has de presentar en societat! Perquè malgrat la meva instrucció, estic enderrerida de moltes coses. Sols se ballar minuets i pavanes: Vostè Estevet, s'encarrega de la meva instrucció coreogràfica. La setmana entrant vull ser mestra de fox-troot i catedràtica de Schimy. I ara, a reveure. Vaig a canviar-me el vestit i vindré de seguida i farem música.
ESTEVET.—Amb mi, no hi conti. No sé tocar el piano.
CARMETA.—Ja tocaré jo, i vostè canta.
ESTEVET.—Jo? Canto com un peix!
CARMETA.—Doncs, cantaré jo i tot. A reveure! A reveure! (*Surt amb Pepeta.*)
ESTEVET.—Exquisida criatura!
SUSAGNA.—Que m'alegro de què hagi vingut!
RAFEL.—Quines vetlles ens esperen! Els tres solets, sense amics enutjosos com...
BENET. (*Anunciant.*)—Els senyors Badia!
RAFEL.—Fujo!
SUSAGNA.—No, queda't!
ESTEVET.—M'amago! (*Surt*).
RAFEL.—Pero, dona!
SUSAGNA.—Res, no hi ha més. Deu venir a portar la resposta de la teva carta.
RAFEL.—Per això m'en vaig.
SUSAGNA.—Per això et quedes. Potser, encara podrem arreglar-ho.
RAFEL.—Amb mi no hi contis!

ESCENA VII

RAFEL, SUSAGNA, SRA. BADIA, SR. BADIA

SUSAGNA (*Anant a rebre'ls*).—Passin, passin: mira Rafel, els Srs. Badia.
RAFEL (*Sense saber què dir i amb exagerada amabilitat*).—Senyora! Amic Badia! Quina sorpresa tan agradable! No, és cert, Susagna, que ens hem sorprès?
SR. BADIA (*A la seva senyora*).—No sé si se'n burla de nosaltres!
SRA. BADIA.—Deixa'l dir. Potser s'hi han repensat.
SR. BADIA.—No sé si qualificar de sarcasme, aquesta rebuda, que tan poc correspòn a la seva carta.
SRA. BADIA.—Carta que no volem qualificar.
RAFEL.—La meva carta?...
SR. BADIA.—Si! Aquesta. (*L'ensenya*) Amics meus. No hi ha res a fer. Seu afectíssim, Rafel.»
RAFEL.—No crec que contingui res que puga ofendre'ls. Firmo: «Seu afectíssim.» Em sembla que és ben afectuosa!
SR. BADIA.—Si, però «No hi ha res a fer»...
RAFEL.—Es expressiu.
SRA. BADIA.—Un xic massa.
SR. BADIA.—Es d'una concissió...
SUSAGNA.—Certament, jo...
SRA. BADIA.—No; vostè no té de disculpar-se. Vostè ha sigut per a nosaltres una bona amiga. No tenim cap dret per a acusar-la, i no l'acusem. L'únic culpable...
SR. BADIA.—Es ell! (*Assenyalant a Rafel amb el dit.*)
RAFEL.—L'Estevet?
SR. BADIA.—No, senyor. Què no em veu on senyalo? Es vostè.
RAFEL.—Jo?
SR. BADIA.—Vostè, i ningú més que vostè.
RAFEL.—Em deixa parat! Jo? Còm i per què?
SR. BADIA.—No som cecs per a no veure'l, ni ximples per a no entendre la seva oposició.
RAFEL.—La meva oposició?
SR. BADIA.—Es clara com l'aigua.
SRA. BADIA.—Aquest matrimoni no és del seu gust.
RAFEL.—Però, què vol que m'interessi, a mi?
SR. BADIA.—Això vostè ho sabrà. Jo narro un fet, no el comento!
SUSAGNA.—No pensin mal. El meu marit ignoraba les meves intencions. He sigut jo qui ho havia pensat, sense consultar-li.
SRA. BADIA.—Es natural que vostè vulgui disculpar-lo. Una bona esposa, sempre ha de procurar fer menys visibles les etzegallades del seu marit. Jo també ho faig. A cada punt m'hi trobo.
SR. BADIA.—Permet-me observar...
SRA. BADIA.—No observis res. Tots són iguals. Susagna diu una mentida pietosa, per a ex-

cusar l'exabrupte del seu marit. Jo, la comprenc i l'admiro.

SUSAGNA.—Jo li asseguro...

SRA. BADIA.—No insisteixi, Susagna: en Fruitós, ho ha vist ben bé.

RAFEL.—Qui diu?

SR. BADIA.—Un servidor. Em dic Fruitós, si no li sap greu, també!

RAFEL.—Oh, no! Vostè mateix.

SR. BADIA.—Si aquest casament, no li convenia, pel que sigui, n'hi havia prou amb dir-ho. Nosaltres no volem res per força. Amb mitja paraula ens hauríem entès. Però el seu procedir...

SRA. BADIA.—Aquesta guerra sorda!

SR. BADIA.—Aquesta insídia!

SRA. BADIA.—Aquesta perfídia...

SR. BADIA.—Maquiavèlica!

RAFEL.—Senyor Fruitós!

SR. BADIA.—Maquiavèlica, he dit, i encara és poc.

SRA. BADIA.—Es molt poc.

SR. BADIA.—Deixa'm parlar! Per desviar al seu amic del projectat matrimoni, vostè ha empleiat tota mena de mitjans. Ha anat a nebre'l a l'estació; des d'allí fins t casa seva, l'haurà ensinestrat.

SRA. BADIA.—Potser, malparlant-li de nosaltres.

SR. BADIA.—Ara parlava, jo!

SRA. BADIA.—I jo, també.

SR. BADIA.—Però jo, no havia acabat.

SRA. BADIA.—Segueix, doncs.

SR. BADIA.—Quan parlavem amb el seu amic, vostè introduïa en la conversa, incisos insidiosos; canviava amb ell, mirades burletes, per befar-nos... ho dic molt clar, *per bufar-nos.*

SRA. BADIA.—Ara no ho has dit clar!

SR. BADIA.—Befar-nos!

RAFEL.—Jo?

SUSAGNA.—Oh, no! En Rafel, no és capaç de semblant cosa.

SR. BADIA.—Senyora, quan jo parlava, el senyor ha estornudat dos cops.

RAFEL.—Potser si. Estic refredat.

SR. BADIA.—Refredat? a l'estiu i a Caldetes? que potser també vol desacreditar el clima, com ho ha fet amb nosaltres?

RAFEL.—Ah, no es pot estar refredat, aquí?

SR. BADIA.—No, senyor! Això és fer-li la contra, a la temperatura. Es veu que ja és un sistema.

SRA. BADIA.—Fruitós, que no hem vingut per a parlar del temps.

SR. BADIA.—Vostè no es fa càrrec del dany que ens ocasiona! Tots els nostres amics, coneixien ja el projecte de matrimoni de la nostra filla. Com els fem sabedors d'aquesta ruptura inesperada? Vostè ens ha posat en ridicul!

RAFEL.—No ha sigut el meu intent, fer-ho.

SRA. BADIA.—No et cansis. Vols que parli jo una estona?

SR. BADIA.—Si; mentrestant reposaré.

SRA. BADIA.—La nostra filla, sanglota en la seva cambra. El seu cor vesteix de dol, per la mort de les seves illusions. La seva salut, és molt delicada.

RAFEL.—Aviat es posarà bona! Amb aquest clima, no es pot estar malalt.

SRA. BADIA.—És que ella no s'ha refredat. Ha sigut vostè qui ha glassat el seu desig.

SR. BADIA.—Vostè vol matar-la? Ja ho lograrà!

SRA. BADIA.—Ja has reposat?

SR. BADIA.—Sí. Ara, seguiré jo. On erem?

RAFEL.—A les portes de la mort.

SR. BADIA.—Encara se'n riu? Sols el cor d'un butxí, pot tenir alegria davant del probable cadavre de la seva víctima.

SUSAGNA.—Vostè exagera.

RAFEL.—Permet-me, ara, parlo jo, reposa! No s'entossudeixin en fer-me responsable d'un assumpte que res m'importa, i escoltar-me: Que n'he de fer, jo, de que la seva filla es casi amb en Pau o amb en Pere? No comprèn que això és insensat, senyora.

SR. BADIA.—Pensi que parla amb una senyora!

SRA. BADIA.—Amb una mare. (*Molt fort.*) Amb una mare!

SUSAGNA.—Per favor!

RAFEL.—No s'ho prenguin així. Cada dia per altre, fracasen projectats matrimonis, sense que s'ensorri el món. La seva filla es casarà amb un altre... i vethoaquí!

SRA. BADIA.—I vethoaquí?

SR. BADIA.—És massa tard.

RAFEL.—Què vol dir, massa tard?

SRA. BADIA.—La meva filla estima a aquell jove!

RAFEL.—Però, si amb prou feines el coneixia. Si solament l'ha vist un quart.

SRA. BADIA.—Cinc minuts són prou, per a enamorar-se. Li diu una dona!

RAFEL.—Si que és impresionable! En lloc de cor deu tenir un polvorí.

SUSAGNA.—Rafel!

SRA. BADIA.—Oh, quin llenguatje!

SR. BADIA.—Vostè insulta a la meva filla. ¡Ah, perque sóc un vell! Però jo li juro que aquesta mà, encara pot... I si no n'hi ha prou, la meva filla té un germà, té un padrí, té...

SRA. BADIA.—Té, una mare.

SR. BADIA.—No, ara em toca a mí!

SRA. BADIA.—I a mí, també!

SUSAGNA.—Amics meus, jo els prego...

RAFEL.—Ja n'hi ha prou!

SR. BADIA.—No n'hi ha prou!... Tingui! (*Li clava una bofetada, que no arriba a petar, per que en Rafel la detura.*)

SRA. BADIA.—No, Fruitós! No et perdis. Mira que és més fort, que et guanyarà. Ai, ai! (*Atac de nervis, convulsió, etc.*)

SUSAGNA.—Senyora! Per favor! Portin aigua naf, eter.

SR. BADIA.—Esposa idolatrada! Pobre mare! No et moris!

SRA. BADIA.—No em xafis el barret! Treieu-me'l!

SR. BADIA.—Butxi! contempla la terra obra!

RAFEL.—No sé quin sant em deté.

SUSAGNA.—Senyora, calmis.

SR. BADIA.—Tot és inútil! La meva dona es mor!

ESCENA VIII

Dits i el DOCTOR

DOCTOR.—Eh? Qui és que's mor, sense avisar-me?

RAFEL.—No hi faltava més que vostè.

DOCTOR.—Com? Es ella? (*Li fa olorar una ampolleta.*)

SUSAGNA.—Que li sembla, Doctor?

SR. BADIA.—No; no es cansin. Tot és inútil. Es morta! Es morta! M'he quedat víduo!

DOCTOR.—No encara! Ja torna en sí.

SRA. BADIA.—Ai, és vostè!

SR. BADIA.—En sortirà!

SUSAGNA.—Li passa, senyora?

SRA. BADIA.—Sí, sí! Ah, vostè és bona. Vostè no és mare, però pot ser-ho. (*Veient a en Rafel*). Oh, aquest home! Treieu-lo! Treieu-lo! Treieu-lo!

RAFEL.—Em treuen de casa meva. Això és massa!

DOCTOR.—No! Jo necessito parlar amb Don Rafel.

RAFEL.—Una altra sessió? De cap manera!

DOCTOR. (*Als Srs. Badia.*)—Amics meus; he rebut la vostra targeta, i vinc a ajudar-vos. Gràcies a Déu, no es tracta d'un cas desesperat. Encara la meva intervenció, la meva assistència, pot evitar una operació tan dolorosa, com ho es extraure la espina d'un desengany de la viscera cardíaca d'una feble doncella. Susagna, acompanyi un moment als nostres bons amics, mentre jo parlo quatre paraules amb el seu marit. No desesperin. Crec que de la nostra conversa ens sortirà quelcom de bò per a tots.

SUSAGNA.—Vingui amb mí, senyora.

SRA. BADIA.—Ai, amiga meva, la planyo de tot cor. Això no és un marit, és el hombre del pañuelo rojo!

SR. BADIA. (*A en Rafel.*)—Em pensava que per la seva culpa, em quedava víduo.

RAFEL.—Jo he fet el que he pogut, però un altre dia serà.

(*Surten tots menys Rafel i el Doctor.*)

ESCENA IX

DOCTOR *i* RAFEL

RAFEL.—Aquesta gent, em tornarien boig! He de pendre l'aire!

DOCTOR. (*Aturant-lo.*)—Un moment don Rafel.

RAFEL.—Ho sento vivament, però un quefer important m'obliga a sortir.

DOCTOR.—No hi ha res tan important, com la vida d'una feble doncella, casta i pura.

RAFEL.—Doctor, no em canti el Faust, perquè és inútil. La senyoreta Badia, em sembla una jove sanitosa, robusta i ben constituïda, que arribarà als cent anys, si no fa cap imprudència.

DOCTOR.—Però, sigui franc; digui'm, per què s'oposa al seu matrimoni?

RAFEL.—Jo?

DOCTOR.—Sí, vostè!

RAFEL.—Però, en quin idioma els hi he de dir. Que no tinc art ni part en el refús del meu amic Esteve, i que jo no entro ni surto per a res, en aquest assumpte?

DOCTOR.—Veiam! Amb calma. Parlem-ne.

RAFEL.—No tinc res que parlar!.

DOCTOR.—Entre homes, podem parlar clar. Es que el dot de la noia, li sembla poc, al seu amic. Jo hi afegiré vint mil duros i una torre a Villassar de Dalt.

RAFEL.—Però...

DOCTOR.—Què m'en diu diu d'aquest oferiment?

RAFEL.—Que vostè és un home ideal. Model de desprendiment i de generositat. Un padrí que no es descuidarà mai de la mona.

DOCTOR.—Padrí? Ai! La joventut té records, la vida té secrets, l'home té mistèris, el cor té clapits que ningú escolta. Escolti! Auscultim!

RAFEL.—L'ausculto o l'escolto?

DOCTOR.—Les dues coses. Quan m'ausculti i m'escolti els batecs del meu cor, li diran que aquesta noia, de la qual sóc padrí, té una mare..., que jo he sigut jove...

RAFEL.—I tot plegat em farà riure cada vegada que vegi al senyor Badia! Me'n alegro!

DOCTOR.—Comprengui, doncs; perquè m'interessa tant la felicitat de la Llucieta, la meva fillola, la meva...

RAFEL.—Digui-li Llúcia, i no'n parlem més. Doncs, Doctor, franquesa per franquesa. Si vostè és un home generós i desinteressat; desinteressat i generós és el meu amic Esteve. La qüestió del dot, no conta per res en la seva decissió. Es que la noia no li agrada.

DOCTOR.—Com?

RAFEL.—Li desagrada, si ho vol més clar.

DOCTOR.—Però, que li troba? Que no és bonica, gentil, amable, ben educada?

RAFEL.—Sí, però què hi vol fer? No li agrada!

DOCTOR.—Això és ridícol. La noia és un àngel, i el seu amic un idiota, i vostè el seu compliç. Això és lo que jo li dic, amb tota la força de les meves conviccions!

RAFEL.—Molt bé! Així m'agrada, que tingui la fermesa de les seves conviccions! Ja, ja, ja! (*Esclata a riure.*)

DORTOR.—I encara gosa a riure! Oh, prou! Prou!

ESCENA X

Dits, SRA. BADIA, SR. BADIA *i* SUSAGNA

SRA. BADIA.—Està arreglat?

DOCTOR.—El Senyor, ja s'ha tret la màscara que tapaba la seva hipocresia! S'ha declarat obertament contrari a aquest matrimoni.

ELS SRS. BADIA.—Ja ho deia jo!

SUSAGNA.—Però, no pot ser!

RAFEL.—No em desesperin! Repeteixo una i mil voltes, que no n'he de fer res!

SRA. BADIA.—Es un butxí!

SR. BADIA.—Un mal home!

DOCTOR.—Un egoista!

SUSAGNA.—Senyors. Per caritat! Calmin-se!

DOCTOR.—Ja ens veurem!

ELS SRS. BADIA.—Ja en parlarem!

TOTS A L'HORA. SR. BADIA.—I jo que hi creia en la seva amistat. Però guardi's de mi! Un pare irritat amb justa raó, és capaç de tot! Es la felicitat de la meva filla el que defenso.

SRA. BADIA.—Vostè no ha tingut pietat per a una mare! Vostè ha destruit els projectes que asseguraben el pervenir i el goig de la meva filla? Guardi's de mi!

DOCTOR.—Vostè s'ha mofat de mi! Ha fet escarni de la meva bona fe. Durant un quart d'hora he sigut el blanc de les seves ironies! Però em venjaré. Cregui'm! Cregui'm!

SUSAGNA (*A la Sra. Badia, que, naturalment, no l'escolta*).—Jo li juro que el meu marit ignoraba els nostres projectes. Jo sóc la culpable de haver-los-hi inspirat confiança. Però, jo els casaré la noia. Els ho juro!

RAFEL. (*Pretenent, en va, dominar l'avalot*)-Els repeteixo, per centèsima vegada, que no hi tinc res que veure en aquesta ruptura; que jo no puc agafar als meus amics pel coll i portar-los a ca'l Bisbe!

SR. BADIA.—El braç, esposa.

TOTS TRES.—Ens veurem! Ens veurem! Ens veure'm! (*Surten*).

ESCENA XI

RAFEL *i* SUSAGNA; *a poc* ESTEVET, *després* CARMETA

SUSAGNA (*Apropant-se de cop al seu marit que s'ha deixat caure sobre un seient*).—Veiam, Rafel, ajuda'm a cercar...

Rafel.—Què?

SUSAGNA.—Un marit per a la Llucieta!

RAFEL.—Que es faci monja!

SUSAGNA.—No t'enutjis! Reflexiona. Un bon matrimoni és l'únic que pot calmar-los. L'únic que ens pot fer fer les paus amb els senyors Badia!

RAFEL.—Que es morin!

SUSAGNA.—No siguis dolent! Ajuda'm a cercar.
ESTEVET.—Ja són fora?
RAFEL (*Sense fer-li cas*).—Oh, aquesta mania de voler casar a tothom vulgui o no vulgui! Vet-aquí, a lo que porta aquesta maleïda passió!
SUSAGNA.—Mania? Vols dir que jo tinc manies?
RAFEL.—I ben anclades!
SUSAGNA.—Jo, maniàtica?
RAFEL.—Si, si!
ESTEVE.—Rafel? Que és això?
CARMETA (*Entrant*).—Què teniu?
RAFEL.—La mania absurda, de voler casar a tothom! Es una malaltia! Es una follia veritable!
SUSAGNA.—Jo, folla! Es cert: Es una follia, voler casar als demés, sobre tot, quan, s'ha comès la follia de casar-se una mateixa!
RAFEL.—Si fos possible que tinguesis algun cop raó, ara la tindries!
CARMETA.—Però què significa?
ESTEVE.—Rafel!
SUSAGNA.—Aquesta és la teva opinió?
RAFEL.—La teva mateixa!
SUSAGNA.—Es natural! Enyores la teva llivertat! Fa temps que ho veig venir! Estàs fastiguejat de tenir a prop teu, una dona, que té manies, que és folla, i que ja et planys de que sigui la teva esposa!
CARME (*Quasi bé plorant*).—Però, Déu meu, què teniu?
ESTEVE.—Susagna; en Rafel, no ha dit semblant cosa!
SUSAGNA.—Sí, si que ho ha dit! L'he sentit i l'he entès ben bé! Però jo sóc massa digna, per a ser un destorb, a l'home que no m'estima, que mai m'ha estimat! Es una separació el què vols? Siga! Jo també la vull, més encara, la desitjo! La somnio, fa molt temps!
RAFEL.—Fa molt temps?
SUSAGNA.—Si, si!
CARME.—No; no la creguis. Rafel! Esteve, calmi'ls, vostè?
SUSAGNA.—Tu seràs lliure: jo també! Quina sort pels dos!
RAFEL.—Una sort?
SUSAGNA.—Si, una sort immensa!
RAFEL.—Doncs; ja et complauré! Ja et deixaré sola!
SUSAGNA.—Els boijos han d'estar sols!
RAFEL.—Corro a veure en Rovellat, ell arreglarà la qüestió d'interessos...
SUSAGNA.—Si, corra; no triguis, no fos cas que t'enpenedissis! Ves-hi! Ves-hi!
RAFEL.—Si, que hi vaig!
ESTEVE.—Rafel, què vas a fer?
RAFEL.—El que ella vol! Deixeu-me! (*Surt*).
SUSAGNA.—No puc més! No puc més! (*Surt*).
CARME.—Per favor, Esteve. Vagi a convèncer a en Rafel! Això és una cosa horrible!
ESTEVE.—Una criaturada! Tan com s'estimen!
CARME.—Tan bons que són, tots dos!
ESTEVE.—No plori. Jo els calmaré. N'hi responc! (*Surt*).
CARME.—Mercès! Moltes mercès! Susagna! Susagna! (*Surt*).

ESCENA XII

OTTO *a poc* BENET, *després* PEPETA

Queda l'escena sola, un moment. A poc, surt OTTO *per la porta del fons, arriba fins al piano i agafa la partitura del Parsifal dient*:

OTTO.—Amb permís! (*Va per anar-se'n, quan surt Benet.*)
BENET.—Vol que li porti?
OTTO.—No cal que faci falta?
BENET.—I on va amb aquest fato?
OTTO.—A l'estació. La esperaré repasant. Encara no ha vingut.
BENET.—I si, home: ja és aquí fa mitja hora.
OTTO.—On és?
BENET.—Allà dins. Ara acabem de fer les paus.
OTTO.—La meva dona?
BENET.—No, senyor; la meva.
OTTO.—Quina importació vol que em faci la seva dona. Jo parlo de la meva. Encare no ha pas tornat.
BENET.—Jo, ja m'alarmaria.
OTTO.—Jo no encare. Demà passat em començaré a preocupar.
BENET.—I si li hagués passat alguna desgràcia.
OTTO.—Ja ho llegiré a la Vanguàrdia.
BENET.—Ja és de bona fe, vostè! No es posa cap pedra al fetge!
OTTO.—Sóc una mica Schopenhauer! Fallosóp! Al món no hi han més que dues classes de coses. Unes que s'arreglen soles i altres que no tenen arreglo. Si el meu cas és dels que tenen arreglo, ja s'arreglarà. Si no té arreglo, jo no hi puc fer res. De totes maneres, no val la pena de posar-se això que vostè diu... cap mineral a la freixura.
BENET.—Vostè mateix.
OTTO.—Amb permís. Digui-li a don Rafel, que m'emporto el Parsifal... per si fa el ximple la meva dona i triga més de no venir encara!
BENET.—Ja li diré... i bona sort. El matrimoni és una rifa.
OTTO.—Una rifa? Una rifalda! Però no m'amoïno. Jo sempre trec. Si torna la meva dona, tindré una aproximació... si no torna, treuré la grossa.
BENET.—I si se'n va amb un altre?
OTTO.—Un reintegro! Però aleshores, com jo no venc participacions, li donaré a l'altre tot el bitllet. Gute naj. (*Surt*).
PEPETA (*Entrant*).—Amb qui parlabes?
BENET.—Amb l'alemany dels perfums. Pobre home!
PEPETA.—Pobra dona, dic jo!
BENET.—Per què?
PEPETA.—Que et penses que és gaire distret viure tota la vida amb un home que no l'entens?
BENET.—Deu ser d'ara, això. Perquè abans de casar-se...
PEPETA.—Abans de casar-se ja s'entenien. Però no és igual; festejar és una cosa i casar-se una altra.
BENET.—Explicam-ho a mí. Quan erem promesos sempre que et veia, patia, i ara pateixo quan no et veig.
PEPETA.—Es que tu ets molt delicat; pateixes per tot. T'hauràs de fer veure pel metje. Potser et doni alguna cosa.
BENET.—El meu metje ets tu, i no més que tu. Tu pots donar-me el remei.
PEPETA.—Jo? I què et puc donar?
BENET.—Un altre petó com el d'abans.
PEPETA.—Aquest remei s'ha de pendre amb mida; de tard en tard, i amb conta-gotes.
BENET.—Doncs, jo el vull, per tot pendre i a raig d'ampolla.
PEPETA.—Però al galet?
BENET.—A morro! (*Acostant-s'hi*).
PEPETA. (*Posant-li la mà a la cara, per a aturar-lo*). Ui! tens una cara de paper de vidre.
BENET.—Doncs, aquesta cara de paper de vidre, algú la voldria.
PEETA.—Guarda-la, pel que li faci falta.
BENET.—Paper de vidre!
PEPETA (*Veient-lo entrar*).—El senyor Rovellat.

ESCENA XIII

Dits i ROVELLAT, *a poc* SUSAGNA

ROVELLAT.—Es pot passar?
BENET.—Passi, passi, senyor Rovellat.
ROVELLAT.—Que hi és la senyora?
PEPETA.—Es al salonet.
ROVELLAT.—Digui-li que si em pot rebre.
PEPETA.—Hi vaig!
BENET.—Ja hi aniré jo.
ROVELLAT.—Aneu-hi tots dos, matrimoni inseparable!
BENET.—Si senyor, inseparable! Per això ens van unir amb l'indisoluble. (*Surten a temps que entra Susagna*).
SUSAGNA.—Vostè aquí senyor Rovellat? Que passa alguna cosa?
ROVELLAT.—Senyora, li he de parlar.
BENET (*A Rovellat*).—Ja no caldrà que l'avisi, oi?
PEPETA.—Anem, anem: ximplet. (*Fan mutis els criats.*)

ESCENA XIV

SUSAGNA *i* ROVELLAT

SUSAGNA.—Ha vist a en Rafel?
ROVELLAT.—Si, senyora: acabo de deixar-lo.
SUSAGNA.—Assegui's.
ROVELLAT.—Mercès, senyora.
SUSAGNA.—Què li ha dit en Rafel? Deu estar desesperat?
ROVELLAT.—Com mai l'havia vist. I m'ha encarregat d'una missió dificilíssima, prop de vostè.
SUSAGNA.—Parli, doncs.
ROVELLAT.—No m'atreveixo...
SUSAGNA.—Per ventura, li ha explicat?...
ROVELLAT.—La disputa de fa poc? Si senyora.
SUSAGNA.—Quina vergonya! Per un motiu nimi; per una niciesa, ens hem disgustat per primera vegada, en el temps que som casats. Una niciesa, li aseguro!
ROVELLAT.—Per tan poca cosa?
SUSAGNA.—Si, per molt poca cosa. Una paraula en porta una altre, els nervis fan de les seves... En el fons, jo no en tinc la culpa. Però és allò, l'amor propi ens punxa, el despit s'hi complica i es diu lo que no es pensa...
ROVELLAT.—Ja ho comprenc.
SUSAGNA.—No es pensa el que es diu.
ROVELLAT.—Ja m'ho imaginava així!
SUSAGNA.—Cregui que estic penedida... Però, quan en un matrimoni hi han discusions, deu ésser el marit, el primer en humiliar-se, en cercar la reconciliació. No és veritat?
ROVELLAT.—Així ho crec.
SUSAGNA.—Però tant me fa. Cregui que si en Rafel, estigués aquí, jo seria la primera en voler esborrar l'enutjós record de la nostra primera renyina!
ROVELLAT.—Era d'esperar. Dos esposos, joves, enamorats, estimant-se de tot cor i es volen separar, per una niciesa.
SUSAGNA (*Amb emoció*).—Separar-nos? Ell li ha dit?
ROVELLAT.—Senyora: m'ha semblat entendre que vostè li havia exigit.
SUSAGNA.—Té raó. No savia el que em deia!
ROVELLAT.—I és allò; l'un per orgull, l'altre per obstinació...
SUSAGNA.—I què he de fer, ara: aconselli'm!

ESCENA XV

Dits i el DOCTOR

DOCTOR. (*Entrant.*)—Em permet, senyora?
SUSAGNA.—Doctor!
ROVELLAT.—Bona nit, senyor metje! Com se troba?
DOCTOR.—Amic Rovellat, no ho sé: em sento una mica... Rovellat; em permet dir-li dos mots, en particular, a la nostra amiga Susagna?
ROVELLAT.—Faci, faci! (*Se'n va cap al fons, per deixar-los parlar.*)
DOCTOR.—Senyora. La meva fillola, la Llucieta, es troba terriblement compromesa per aquesta ruptura. La gent es tan dolenta! Es precís, que la noia es casi, abans de tres setmanes. Siga amb qui siga. I per a lograr-ho confio amb vostè.
SUSAGNA.—Però encara insisteix? D'on vol que el tregui jo un marit per la Llucieta?
DOCTOR.—Vostè, hi té la mà trencada. La noia és bonica, té un bon dot i no serem gaire exigents.
SUSAGNA.—Ja me'n ocuparé. Però ara, cregui que més que per a fer matrimonis, he de procurar no desfer el meu.
DOCTOR.—No ens desampari!
SUSAGNA.—Calli!
DOCTOR.—Se li acut alguna idea?
SUSAGNA. (*Fixant-se en Rovellat.*)—Els convindria de trenta tants anys.
DOCTOR.—Víduo?
SUSAGNA.—Solter!
DOCTOR.—Persona honorable?
SUSAGNA.—De totes prendes.
DOCTOR.—Si vostè el recomana!
SUSAGNA.—Miri-se'l!
DOCTOR.—En Rovellat? (*D'un crit.*)
ROVELLAT.—Què mana?
SUSAGNA.—Escolti! Vostè ha vingut, per anunciar-me que es desfeia el meu metrimoni; doncs, jo mentre tant li estava fent el seu.
ROVELLAT.—El meu?
SUSAGNA.—Què fa, vostè, solter? No li convindrien quaranta mil duros de dot, una noia, gentil, ben educada, que té una mare encantodora, un pare amabilíssim...
DOCTOR.—I un padrí que Déu n'hi dó!
ROVELLAT.—Però, la conec?
SUSAGNA.—La senyoreta Badia.
ROVELLAT.—Vol dir?
SUUSAGNA.—Ja està dit. Li convé?
DOCTOR.—A la una, a les dues i a *les tres*, adjudicada!
ROVELLAT.—Però, vostès creuen?
SUSAGNA.—Fet!
DOCTOR.—Els vaig a cercar!
ROVELLAT.—A aquestes hores?
DOCTOR.—I quina hora és? tres quarts de deu! Si no és cap hora, oh, i al istiu! i a Caldetas! Me'n hi vaig. A reveure. Moltes mercès, senyora! (*Surt.*)

ESCENA XVI

SUSAGNA, ROVELLAT *i* RAFEL *que entra*

ROVELLAT.—Però, vol dir que la senyoreta Badia, acceptarà aquest matrimoni?
SUSAGNA.—Jo li aseguro! Vostè li arriba com anell al dit.
RAFEL. (*Dirigint-se a Rovellat.*)—Ha complert el meu encàrrec?

ROVELLAT.—Jo, causar-li un tort a la seva esposa? Mai! La senyora, és un àngel! Vaig a posar-me l'smockin. M'he trobat una esposa! Em casa! (*Surt.*)
RAFEL.—Això ja no és mania! Això reclama la cella del manicomi!

ESCENA XVII

Dits, ESTEVE *i a poc* CARMETA

ESTEVE. (*Entrant apressat.*)—Gràcies a Déu que et trobo! On t'havies ficat?
RAFEL (*De mal humor*).—Què vols?
ESTEVE.—Què vull? Que no siguis ridicol, ni absurde. Que la teva rancúnia no té sentit comú.
RAFEL.—Esteve!
ESTEVE.—Que vull, que coneguis la teva culpa, que li estrenyis la mà a la teva esposa i li demanis perdó, per la pena que li has causat!
CARMETA.—L'Esteve té raó! Molta raó!
ESTEVET.—I que nosaltres no et deixarem que per una niciesa, facis el disbarat més gran de la teva vida.
CARMETA.—No, que no te'l deixarem fer!
ESTEVE.—Vinga la mà!
RAFEL. (*Sever.*)—Esteve. L'assumpte és massa greu, perquè pugui ésser jutjat tan lleugerament per dos jovenets sense experiència. Pot la Carme, com germana de la Susagna intervenir, és molt just que ho faci, però tú, amb quin dret?
ESTEVE.—El de l'Amistat.
RAFEL.—L'amistat? Aquesta no dona dret, per a fiscalitzar la meva conducta en casos greus de la meva vida íntima.
ESTEVE.—Doncs, jo me la prenc.
RAFEL.—Et demano, que no m'exaltis més de lo que estic. Sols una persona de la família, pot inmiscuir-se en aquestes coses.
ESTEVE.—Què dius? Que per a impedir-te cometre una mala acció és precís ésser parent teu? Tú ets l'únic home de la família. Et demano la mà de la teva cunyada.
RAFEL.—Què?
CARMETA.—La meva mà!
SUSAGNA.—De la Carme?
ESTEVE.—Sí; jo la estimo!
CARME.—I jo també a ell!
RAFEL.—Però és possible? No puc negar-te-la Un matrimoni que no arregla la meva dòna!
SUSAGNA.—Aquest m'ha escapat!
ESTEVE.—I ara, com parent, et mano, que li donis una abraçada a la teva dona.
RAFEL (*Abraçant a Susagna*).—Es que...
ESTEVE.—I li demanis perdó.
SUSAGNA.—No, això no! Jo a ell, li demano.

ESCENA XVIII

Dits ROVELLAT *d'esmocking, a poc els* SRS. BADIA, LLUCIETA *i el* DOCTOR, *precedits de* BENET *i* PEPETA

ROVELLAT (*Entrant*).—Com, abraçats! La pau està feta! Que siga enhorabona!
SUSAGNA.—Ja ve preparat al sacrifici?
ROVELLAT.—A vostè li deuré la felicitat! I vostès què fan? que no s'hi animen?
ESTEVET.—Nosaltres, ens casem el mes entrant.
ROVELLAT.—Doncs, jo, si puc, demà a primera hora!
BENET.—El Doctor!
TOTS.—El Doctor!!
PEPETA.—Els senyors Badia!
ROVELLAT.—Estic tot emocionat!
RAFEL.—Aquesta gent, aquí? T'has sortit amb la teva!
SUSAGNA.—Perdona, Rafel, aquest és el darrer.
DOCTOR.—Senyor Rovellat; he participat als nostres amics la seva decisió i...
ROVELLAT.—Què? Què?
SRA. BADIA.—Ens honora!
SR. BADIA.—Ens complau!
ROVELLAT.—I la senyoreta, què hi diu?
LLUCIETA.—*Bueño*!
ROVELLAT.—Què vol dir?
SRA. BADIA.—Li dóna el si, en castellà.
DOCTOR.—Es molt gente bien, la meva fillola.
SR. BADIA.—Don Rafel, em permeto esperar...
RAFEL.—Passem tots al salonet i veiam si prenem cafè d'una vegada.

ESCENA XIX

Dits i OTTO, *amb la partitura del Parsifal i una altre*

OTTO.—Perdonin, que també n'hi ha per mi?
RAFEL.—També! Dues tasses!
OTTO.—No en tinc prou. Porti'm la cafetera. Me la posaré al piano i esperaré la dona sense dormir-me.
RAFEL.—I tocant el Parsifal?
OTTO.—Ja l'he acabat. Però m'he portat el Lohengrin.
SUSAGNA.—No ho sap? He arreglat altres dos matrimonis.
OTTO.—Vostè no és una senyora, és una marxa nupcial!
RAFEL.—Anem a pendre cafè. Vol venir?
OTTO.—No, jo em quedaré tocant el piano.
RAFEL.—Doncs, a reveure! A dins!
OTTO.—No; esperi's. Permeti'm. Vostès dos, (*a Rovellat i Llucieta*) donguin-se les mans. Ara, vostès. (*Esteve i Carme*) Vosties, ara! (*Srs. Badia*) Després vostès! (*Rafel i Susagna*).
BENET.—Què no hi cabem nosaltres?
OTTO.—Si. Serà el coro! Are jo tocaré la marxa nupcial del Lohengrin.
DOCTOR.—I jo?
OTTO.—M'anirà tombant els fulls. (*Així ho fan, i mentre desfilen al compàs le la marxa nupcial del Lohengrin, baixa el*

TELÓ

OBRA NOVA

NOTES DE COLOR

Noves poesies d'APELES MESTRES

PREU: **DUES** PESSETES

ENRIC MORERA

BIOGRAFIA :: LES SEVES OBRES
per **IGNASI IGLESIAS**

Preu: **DUES PESSETES**

CALENDARI DE COMPREU-LO

LA MAINADA

Se'n fa pagar DUES pessetes, pero val molt més

EL MEU NOI

COMEDIA EN UN ACTE DE
A. VENTURA RODRIGUEZ

OBRA NOVA (2 dones i 3 homes) Preu: **60** cèntims

ACABA DE SORTIR

Alta Banca

DRAMA EN 3 ACTES
D'ANGEL GUIMERÁ

Preu: **2** pessetes

DIETARI CATALÀ

LLIBRE DIARI DE CAIXA I INDICADOR DE CATALUNYA
DE 1922

Edició única d'UN DIA EN PLANA. — Molt convenient a les Famílies, Comerços, Indústries, Fàbriques, Banquers, etc.—Dades importantíssimes d'interès general

Preu: 3'50 pessetes

DESPATX A L'ENGRÓS:

EDITORIAL CATALANA
Escudellers, 10 bis, 1.r

SALVADOR BONAVIA
Tapineria, 13

BARCELONA

Blocs Bonavia -- MANELIC. — Agotats grans i petits